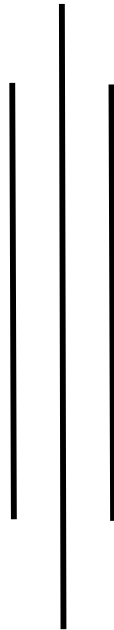

(Village Profile-2075)

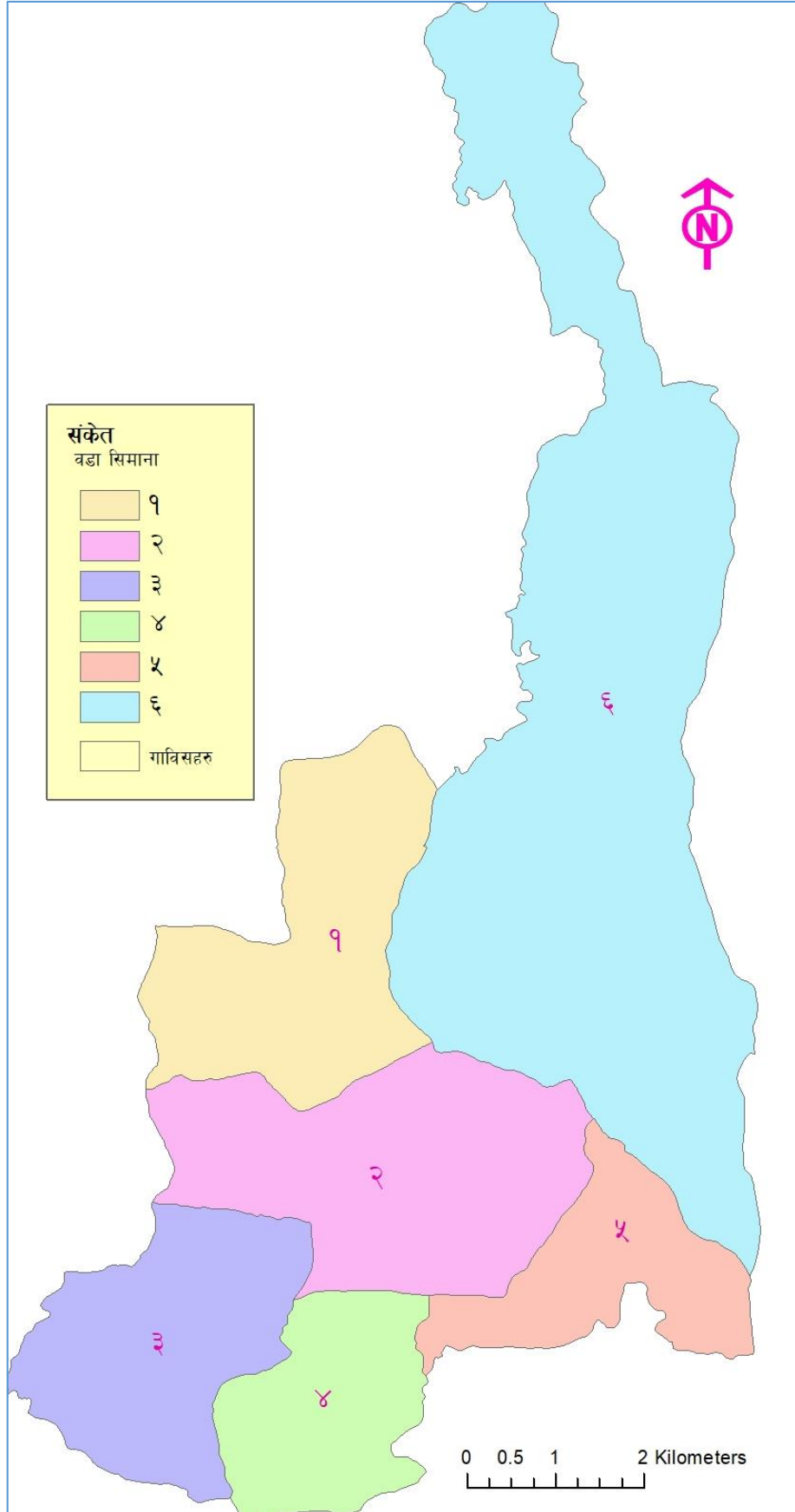
रुपनी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

रुपनी, सप्तरी
प्रदेश नं. २, नेपाल

दस्तावेज	गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile Document)
प्रकाशक	रुपनी गाउँपालिका, सप्तरी
सर्वाधिकार	प्रकाशकमा
मिति	२०७५ श्रावण
वेबसाइट	http://www.rupanimun.gov.np/
प्राविधिक सहयोग	सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रम Community Development Programme (CDP)/ World Food Profile (WFP) सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्लु एफ पी) पो व.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३ Website: www.wfp.org

रुपनी गाउँपालिका

श्रोत: स्थानीय तह पुनरसंरचना आयोगको प्रतिवेदन् २०७३

**रूपनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रूपनी, सप्तरी
प्रदेश नं. २**

प्रकाशकीय

हरेराम यादव
अध्यक्ष

रूपनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रूपनी, सप्तरी
प्रदेश नं. २

मन्तव्य

बेचनी सरदार
उपाध्यक्ष

रूपनी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय रूपनी, सप्तरी प्रदेश नं. २

दुई शब्द

...

.....
राम सुन्दर थापा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि.....	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु	२
१.४ तयारीका चरण.....	३
१.५ सीमा	४

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

२.१ भौगोलिक अवस्थिति.....	५
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	५
२.४ धरातलीय अवस्था	६
२.५ ग्राहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिबी	७

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

३.१ वस्ती र घरपरिवार विवरण	९
३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था	९
३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	१०
३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	१०
३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	११
३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्या विवरण.....	११
३.७ लैंगिकता तथा घरमुलीका आधारमा घरधुरी.....	१२
३.८ अपागताको आधारमा जनसंख्या	१२
३.१२ आवासमाथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण	१३

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१४
४.२ कृषि तथा पशु विकास	१६
४.३ पर्यटन विकास	२३
४.६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	२५
४.७ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	२९
४.८ स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण	२९
४.९ कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण	३०
४.१० बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण.....	३०
४.११ आयात तथा निर्यातको अवस्था.....	३१
४.१२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम	३१
४.१२.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	३१
४.१२.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण.....	३२

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास.....	३३
५.१.१ पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरता विवरण	३३
५.१.२ हालको साक्षरताको अवस्था	३३
५.१.३ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	३४
५.१.४ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	३४
५.१.५ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	३४
५.१.६ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	३४
५.१.७ विद्यालयको भौतिक अवस्था	३५
५.१.८ शिक्षक विवरण	३६
५.१.९ भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर	३७
५.१.११ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	३७

५.१.१२ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विवरण	३८
५.१.१३ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	३८
५.१.१४ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण	३९
५.१.१५ बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण	४०
५.१.१६ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था	४०
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	४१
५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	४१
५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण	४१
५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत जनशक्ति विवरण	४१
५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था	४२
५.२.५ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	४२
५.२.६ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	४३
५.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	४३
५.२.८ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था	४४
५.२.९ गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण	४५
५.२.१० परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था	४५
५.२.११ बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था	४६
५.२.१२ जीवन विमा सम्बन्धी विवरण	४६
५.२.१३ फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण	४६
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई	४७
५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार	४७
५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था	४७
५.३.३ सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण	४७
५.३.४ खानेपानीका मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण	४८
५.३.५ सार्वजनिक जग्गाको विवरण	४८
५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण	४८
५.४.१ कामदारको रूपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका	४९
५.४.२ बालक्लब तथा संजालको विवरण	४९
५.४.३ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण	४९
५.४.४ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था	५०
५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन	५०
५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	५०
५.५.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	५०
५.५.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण	५१
५.५.४ युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण	५१
५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति	५१
५.६.१ सार्वजनिक स्थल र पाटी पौवा	५१
५.६.२ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला	५१
५.६.४ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण	५२
५.६.५ सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण	५२

परिच्छेद ६: भौतिक विकासको अवस्था

६.१ यातायात पूर्वाधार	५४
६.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था	५४
६.१.२ पैदल मार्ग	५६
६.१.३ पुल तथा पुलेसा	५६
६.१.४ सवारी रुटको विवरण	५६
६.१.५ गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन	५६
६.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा	५७

६.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)	५७
६.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	५७
६.२.३ जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण	५८
६.३ सञ्चार तथा प्रविधि	५८
६.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	५८
६.४ आवास तथा भवन	५८
६.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार	५८
६.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन	५९
६.६ सरकारी भवन	६०
६.७ हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण	६०
६.८ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण	६०

परिच्छेद ७: वन तथा वातावरणीय स्थिति

७.१ वन क्षेत्रको अवस्था	६१
७.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण	६१
७.१.२ वनजन्य उत्पादन विवरण	६१
७.२ जडिबुटीको विवरण	६१
७.३ चरन क्षेत्र	६२
७.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन	६२
७.४.१ विपदको प्रभाव	६२
७.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण	६३
७.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती	६३
७.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	६३
७.४.५ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	६४
७.४.६ विपदको असर सम्बन्धी विवरण	६४
७.४.७ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार	६४
७.५ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)	६५
७.६ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति	६५

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था	६६
८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	६६
८.१.२ गाउँपालिकाको आय विवरण	६७
८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण	६८
८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	६८
८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण	६९
८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण	६९
८.२.४ कृषक, उद्यमी तथा वचत समूहको विवरण	६९
८.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	७१
८.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	७१

अनुसूचीहरु

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु	७३
क. घरधुरी सर्वेक्षण फारमहरु	७३
ख. संस्थागत सूचना संकलन फारम	७८
अनुसूची २: नगरसभा वा गाउँसभा तथा नगरकार्यपालिका वा गाउँकार्यपालिका पदाधिकारीको विवरण	१०१
अनुसूची ३: गाउँ तथा नगरपालिकाबाट वस्तुगत विवरणका लागि छानिएका कार्यदलका सदस्यहरुको विवरण	१०१
अनुसूची ४: सेवा प्रदायक सरकारी कार्यालयहरु तथा प्रमुखहरुको सम्पर्क विवरण	१०१
अनुसूची ५: गैर सरकारी संघ/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण	१०१
अनुसूची ६: वित्तीय संघ/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण	१०१
अनुसूची ७: गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा सिमाना सहितको नक्शा	१०१

अनुसूची ८: आपतकालीन सेवा प्रदायकसम्पर्क विवरण.....	१०१
अनुसूची ९: चालु आ.व.को बजेट विवरण	१०१
अनुसूची १०: सहयोगी संस्थाको संक्षिप्त विवरण.....	१०१

सन्दर्भ सामाग्री

परिच्छेद १: परिचय

गाउँपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायत क्षेत्रको विद्यमान यथार्थ स्थिति झल्काउन आवश्यक तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट तयार गरी तर्कपूर्ण, सिलसिलेवार र व्यवस्थित रूपमा प्रस्तुत गरिएको सूचनाको एकीकृत दस्तावेज वस्तुगत विवरण हो । वस्तुगत विवरण तयारीका लागि स्तरीय विधि, औजार तथा प्रकृयाको अवलम्बन गर्नु जरुरी हुन्छ । रुपनीगाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था अनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा गाउँपालिका अथवा नगरपालिकाको व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीतासँगै विकास प्रक्रियालाई द्रुततर तुल्याई जनअपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । सहकारीता, समन्वय र सहअस्थित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साभेदारीको मर्मलाई समेत उच्च महत्व दिइएको छ । स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढि रहेका छन् ।

परिवर्तित नविनतम परिवेशमा स्थानीय सरकारले संविधान प्रदत्त अधिकार बमोजिमको अभिभारा पुरा गर्न गतिशिल विकास प्रक्रियालाई अनुशासित गराई सुशासन र समृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुन जरुरी छ । यस कार्यका लागि नविनिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रकृयालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ । स्थानीय सरकारका गतिविधीहरुबाट जनतामा स्वायत्तताको महसुस हुने गरी संघीय समावेशी शासन व्यवस्थाको मर्मलाई जीवन्त तुल्याउने अपेक्षा गरिएको छ । मानव संसाधन तथा आर्थिक स्रोतको सिमिताका बावजुद उर्लदो जनआकांक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न वास्तविक सूचना तथा तथ्यांक बलियो आधारका रूपमा रहन्छ ।

स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई यथोचित गति प्रदान गर्न खण्डिकृत र क्षेत्रगत सूचना सहितको गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी जरुरी हुन्छ । नेपालमा सर्वप्रथम सातौँ आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने निर्देशित गरेको थियो । तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौँ आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागु भए पछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो ।

वर्तमान सन्दर्भमा नेपाल सरकारले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति झल्किने वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयार गरी उपलब्ध गराइ यथासक्य छिटो तयार गर्न पत्राचार गरेको छ । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्ध विकासमा टेवा पुर्‍याउने छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँ क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानअनुसार स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची ८ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरुको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन: नेपाल सरकारले नेपालको संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूचीको कार्य विस्तृतीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदनमा स्थानीय तहको अधिकारलाई थप व्याख्या गरेको छ । जस अनुसार स्थानीय तहको तथ्यांकीय अभिलेख व्यवस्थापन र स्थानीय तहका संभाव्य प्राकृतिक श्रोत र साधनको अभिलेख (प्रोफाइल) तयार गर्ने कुरालाई उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४: नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न तथा संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारहरु बिचको सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्दै स्थानीय सरकार संचालन गर्न *स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४* लागू भएको छ । यस ऐनको परिच्छेद-३ को दफा ११ को *च, ड र थ मा* बेरोजगारहरुको विवरण सहित स्थानीय तहको तथ्याङ्क संकलन गरी नियमित रूपले अद्यावधिक गर्दै जानु पर्ने उल्लेख छ । त्यसैगरी स्थानीय तहको विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजनाहरु बनाई सोको आधारमा योजनाबद्ध विकास गर्नु पर्ने कुरा उल्लेख छ भने वार्षिक र आवधिक योजना बनाउनको लागि समेत गाउँको वस्तुगत विवरण तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।

घ. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा कार्यविधि, २०७४: यस कार्यविधिको दफा १ मा “प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट नतिजामूलक ढंगले बनाउनु पर्ने र योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथसा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको याथार्थ स्थिती देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नु पर्ने छ” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुझाव र गाउँ पालिकाका सरोकारवालासँगको सहमति अनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय भई उपलब्ध गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त गाउँपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ (www.mofa-ga.gov.np) वा अनुसूची १ र २ मा हेर्नु होला) ।

१.४.२ गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण तथा सहमति निर्माण

गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा गाउँ कार्यपालिका सदस्यहरु र गाउँ विकास सरोकारवालाहरुको सहभागितामा रुपनी गाउँ कार्यपालिकाले मिति २०७४ पौष २६ देखि २८ गते सम्म तीन दिने क्षमता विकास तालिम तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरेको थियो । उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, महत्व र उपयोगको विषयमा अभिमुखीकरण भई तथ्यांक संकलन तथा श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी सहमती भई रुपनी गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यो गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.४.३ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक छलफलबाट अन्य विवरण संकलन गर्ने फारमहरु (पारिवारिक विवरण संकलन अनुसूची १) प्रयोग गरिएको थियो । द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम (संस्थागत विवरण अनुसूची २) उपयोग गरियो । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरुमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरु प्रमुख रुपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरु परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

त्यसरी नै श्रोत नक्शा तयारीको लागि स्थानीयस्तरमा छनौट गरिएका सहजकर्ताहरुलाई तालिम दिई वडा समितिका पदाधिकारीहरु र अन्य वृद्धिजिविहरुको सहभागितामा Google earth बाट बाटो, सेवा केन्द्रहरु, पोखरी, ताल र बाढी कटान क्षेत्र जस्ता श्रोतहरुको नक्शांकन तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन गरिएको थियो ।

१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधि अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरुद्वारा विश्लेषण गरियो । यसलाई <https://afp.robuststaging.biz> मा Log in गरि हेर्न सकिने बनाईएको छ । यसमा विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) अनुसार विश्लेषण गरिएको छ । यसैगरी जिल्लागत रुपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा

सामान्यकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरु मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्शा तयार गरियो ।

१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँ वस्तुगत विवरणको ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निष्कर्ष बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध ढाँचामा स्थानीय परिवेश र विशिष्टता, विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईइस नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लेखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्न गाउँपालिका स्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरिनेछ । कार्यशालामा विषयगत रूपमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा सुझाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता गरी यसैगरी मस्यौदा विवरणमा वडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस) र सहयोगी निकायहरुलाई उपलब्ध गराई सुझाव संकलन गरिनेछ ।

१.४.७ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँ वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरु आइपुग्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धि सबैको प्रयासबाट गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित गाउँपालिकामा सीमित कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

यस परिच्छेदमा गापाको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरू प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

रुपनी गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २६ डिग्री २५ मिनेट सेकेण्ड देखि २६ डिग्री ४७ मिनेट उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री २८ मिनेट देखि ८७ डिग्री ७ मिनेट पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यो गापाको केन्द्र सप्तरीजिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम राजविराज देखि करीब १० किमी उत्तरमा रहेको छ । गापाको पूर्वमा राजविराज नगरपालिका र अग्निसाईर कृष्णसवरन गापा, पश्चिममा शम्भुनाथ नपा र डाक्नेश्वरी नपा, दक्षिणमा विष्णुपुर तथा राजगढ गापा र उत्तरमा उदयपुर जिल्ला संग सिमाना जोडिएको छ । यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ५६.०८ वर्ग किमी रहेको छ । वडा अनुसार गाउँपालिकाको क्षेत्रफल यस अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. २.१: वडा अनुसार गाउँपालिकाको क्षेत्रफल

वार्ड नं.	समावेश साविक गाविस/नपा र वडा	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	नकटी रायपुर(६-९)	७.२३	१२.८९
२	नकटी रायपुर(१-५)	८.७	१५.५१
३	कटैया(१-९)	६.२३	११.१०
४	जमुनी मधुपुरा(७-९)	४.२४	७.५६
५	बसबिटी(१-९)	४.११	७.३२
६	तेहौता(१-९)	२५.५७	४५.५९
जम्मा		५६.०८	१००

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

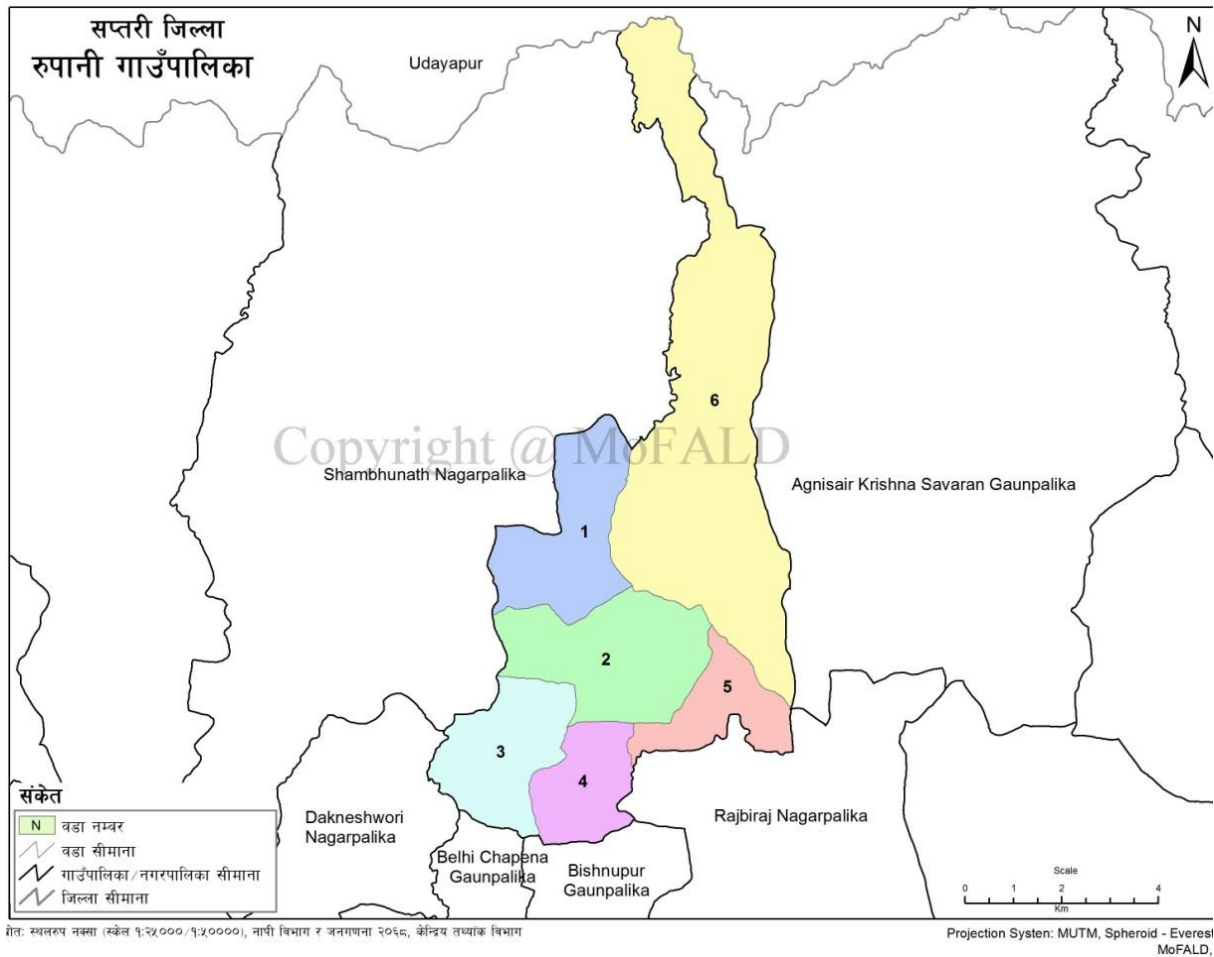
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

नवगठित रुपनीगाउँपालिका ऐतिहासिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले महत्वपूर्ण क्षेत्र हो । साविक नकटीरायपुर, कटैया, जमुनीमधुपुरा (७ देखि ९ वडा), बसबिटी र तेहौता गाविसहरूलाई मिलाएर वि.सं. २०७२ मा रुपनीगाउँपालिकाको गठन गरिएको हो । यसै क्षेत्रमा अवस्थित रुपनी मन्दिरको नामबाट गापाको नामाकरण भएको भन्ने भनाई पाईन्छ । सप्तरीको सुन्दर धार्मिक स्थलहरूमध्ये रुपनी माता मन्दिर एक उत्कृष्ट धार्मिक, सर्वाधिक महत्वपूर्ण र प्रख्यात तीर्थस्थल को रूपमा रहेको छ । देवीको पुजाआजा हुने यो स्थान रुपनी बजार देखि १ कि.मी. पूर्व उत्तर मा रहेको छ । यहाँ आस्थाका साथ एकचित्त भई मागेका मनोकामनाहरू पूर्ण हुने कथन् छ ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

रुपनी गाउँपालिका प्रदेश नं. २ अन्तरगत सप्तरी जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । सप्तरी जिल्लामा विद्यमान ९ नगरपालिका र ९ गाउँपालिका गरि १८ स्थानीय तह मध्ये रुपनीगाउँपालिका एक हो । साविकका ५ वटा गाविसहरू समावेश गरी बनेको यस गाउँपालिकामा ६ वटावडाहरू रहेका छन् । गाउँपालिकाको केन्द्र साविक रायपुर गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा रहेको छ । पूर्ववत रुपमा नेपालको पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्रमा पर्ने सगरमाथाअञ्चलको सप्तरीजिल्लामा रहेको यो गाउँपालिका जिल्ला भित्रको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि ४ निर्वाचन क्षेत्र रहेको भएता पनि प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि तय गरिएका ८ निर्वाचन क्षेत्रमध्ये क्षेत्र नं. ३ (क) मा पर्दछ ।

नक्शा २.१ रुपनीगाउँपालिकाको राजनैतिक विभाजन

२.४ धरातलीय अवस्था

तराईको जिल्ला अन्तरगत रहेको यस क्षेत्रमा धरातलीय स्वरूपका हिसाबले अधिकांश भूभाग समथर क्षेत्रले ओगटेको छ । यस गाउँपालिकामा बसोवास योग्य क्षेत्र सहितको उर्वर खेतियोग्य जमिन रहेको छ । यस क्षेत्रमा मुख्यतयः मथर भुभाग रहेको छ । यस स्थानमा दोमट बाक्लो परत र उर्वरक माटो भएकोले कृषि, बागवानी, मत्स्यपालन आदिको लागी उपयुक्त रहेको छ । खोला तथा नहरबाट आउने बालुवा भिरालोपन जमिनका हिसाबले गर्दा भूक्षय तथा कटान पनि हुने गर्दछ ।

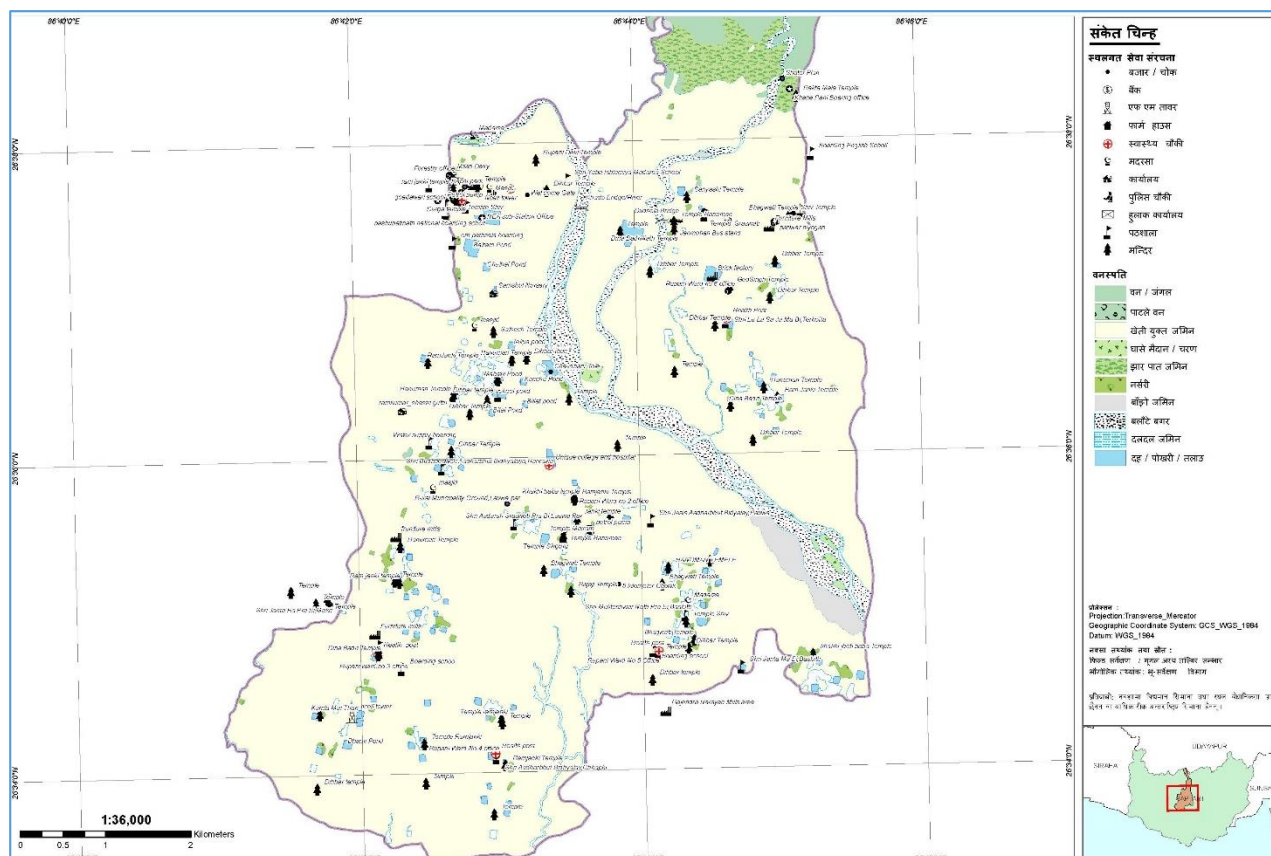
नक्शा २.२: रुपनी गाउँपालिकाको भूउपयोग नक्शा

प्रतिव्यक्ति आम्दानी ८०१ अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसार यस जिल्लामा ३९.५ प्रतिशत गरिव रहेको देखिन्छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थसँग सम्बन्धित वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरु प्रस्तुत गरिएका छन् ।

३.१ वस्ती र घरपरीवार विवरण

श्रोत: श्रोत नक्शाकन, २०७५

रुपनी गाउँपालिकाका मुख्य बजारहरुमा ४ नं. वडा को मुसहरीटोल सदा टोल, वडा नं १ को रुपनी बजार, कदमहटिया, वडा नं. ६ को विरेन्द्रबजार, वडा नं. २ को खाकीवावाचौर, वडा नं. ३ को दिनाभद्री कटैया, कमलामाई बजार तथा वस्तीहरु प्रमुख छन् ।

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार र जनसंख्या क्रमशः ६२३१ र २८४६५ रहेको छ । वडाअनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. १ मा ६३०८ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ४ मा २५५४ रहेको देखिन्छ । विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ४.५१ र लैगिक अनुपात ०.८४ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३.१: वडागत घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण

वडा	घरधुरी			जनसंख्या					औषत परिवार	लैगिक अनुपात
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा		
१	१०९९	४९	११४८	३४०७	२९०१	०	०	६३०८	५.४३	०.८५
२	८८३	२३५	१११८	२९३६	२७५४	४	०	५६९४	५.०३	०.९३
३	८९४	२३०	११२४	२८७९	२५१८	१	०	५३९८	४.८	०.८१

४	५८१	१८	५९९	१३७०	११८४	०	०	२५५४	४.२६	०.८६
५	१००५	६३	१०६८	२४३८	२०४०	१	०	४४७९	४.१३	०.८३
६	१०६७	१०७	११७४	२१५५	१८७७	०	०	४०३२	३.४३	०.८१
जम्मा	५५२९	७०२	६२३१	१५१८५	१३२७४	०	०	२८४६५	४.५१	०.८४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेर का आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार सबै भन्दा बढी १९ देखि २४ वर्ष र सबै भन्दा कम १ वर्ष मुनीको जनसंख्या रहेको देखिन्छ। वडा अनुसार विभिन्न उमेर समुह सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३.२: उमेर समूह अनुसार जनसंख्या

वडा	१ बर्ष कम			१-५			६-१४			१५-१८			१९-२४			२५-४९			४९-५९			६०-६९			७० बढी		
	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ	पु	म	अ
१	५६	४४	०	३८०	२८४	०	६१२	५०७	०	२७१	२३९	०	११३५	१००	०	३७०	२९३	०	२३६	२३४	०	२२७	१८८	०	१२०	१०७	०
२	४५	३५	०	३१३	३१	०	५३	५३	०	२६३	१९३	१	१०३	९४	२	३०३	२९	१	२०	२०	०	१४	१६	०	९३	७५	०
३	३९	२४	०	३३६	२६	०	६०	५१	१	२११	२१	०	९७	८६	०	३०	२१	०	१५	१२	०	१५	२०	०	१०	७९	०
४	९	५	०	१७	११	०	२	२६	०	१३	१	०	४	४	०	१६	१२	०	७१	६	०	६२	७	०	२	१५	०
५	३५	२३	०	२४	२१३	०	४६	३८	०	२३६	१९	१	८२	७४	०	२५	१७	०	१८	१३३	०	१११	१०	०	८४	७५	०
६	३३	१९	०	१६	१	०	३१	२३	०	१६	११	०	८	७६	०	२३	२६	०	१	१५	०	१५	११	०	८	१	०
जम्मा	२१७	१५०	०	१६०	१२९	०	२८०	२४४	१	१२८	१०६	२	५२५	४७३	२	१६२	१३६	१	१०३	९१८	०	८५३	८४	०	५१८	४५१	०

नोट: अ (अन्य)।

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्र बोलिने मातृभाषाहरु मध्ये प्रायजसो मैथिली ९०.८४ प्रतिशत, भोजपुरी ४.७१ प्रतिशत, नेपाली २.३१ पर क्रमश अन्य भाषाबोल्ने गरेको देखिन्छ। मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३.२: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या

वडा	मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या												
	नेपाली	मैथिली	भोजपुरी	भोजपुरी	हिन्दी	उर्दु	बान्तवा	चाम्लिङ	लिम्बु	तामाङ	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	१६२	५८०१	१	२७८	६	११	०	०	०	०	०	४९	६३०८
२	४	५३६४	४	२९५	२	०	०	०	०	०	२	२३	५६९४
३	४	५३६२	०	०	१	०	०	०	०	०	०	३१	५३९८
४	६	२५३९	०	०	१	०	०	०	०	०	०	८	२५५४
५	१३	४४००	२	१७	९	०	०	०	१	०	९	२८	४४७९
६	६४१	२३९३	१	७५२	०	२४	१७	१०	०	१५४	०	४०	४०३२

जम्मा	८३०	२५८५९	८	१३४२	१९	३५	१७	१०	१	१५४	११	१७९	२८४६५
प्रतिशत	२.३१	९०.८४	०.०२	४.७१	०.०६	०.१२	०.०५	०.०३	०	०.५४	०.०३	०.६२	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धार्मिक हिसाबले गाउँपालिका भित्र सबैभन्दा उच्च हिन्दु धर्म मान्नेहरु २५९१० जना, त्यसपछि मुस्लिम २०५३ जना र क्रमशः अन्य पाईएको छ । वडा अनुसार विभिन्न धर्म अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत छ ।

तालिका नं. ३.३: धर्म अनुसार जनसंख्या

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या								
	हिन्दु	बाइँद	ईस्लाम (मुस्लिम)	इसाई (क्रिस्चियन)	किरात	जैन	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	५३७६	३	९०७	०	०	०	०	२२	६३०८
२	५२६७	३	४१४	०	०	०	०	१०	५६९४
३	५३१७	१०	५५	०	१	०	०	१५	५३९८
४	२५४९	१	०	०	०	०	०	४	२५५४
५	३८१०	२	६४८	१	०	०	०	१८	४४७९
६	३५९१	३६६	२९	१	१०	१	०	३४	४०३२
जम्मा	२५९१०	३८५	२०५३	२	११	१	०	१०३	२८४६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्या विवरण

जातजातिगत आधारमा घरपरिवार लाई हेर्दा सबैभन्दा उच्च तराई अन्य जाती ४३.६० प्रतिशत र सबैभन्दा न्यून तराई ब्राम्हण क्षेत्री ०.४१ प्रतिशत मात्र रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको घरपरिवार तथा जनसंख्यालाई जातजातिगत रुपमा देहाय बमोजिम तालिका ३.४ (क) र ३.४ (ख) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३.४ (क): जातिगत आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	जातीजाती अनुसार परिवार संख्या										
	पहाडी वाम्बेण/क्षेत्री	तराई वाम्बेण/क्षेत्री	पहाडी आदिवासी/जनजाती	तराई आदिवासी/जनजाती	पहाडी दलित	तराई दलित	मुस्लिम	अन्य पहाडी	अन्य तराई	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	१३	७	०	५८	२	१४४	१६४	९५	६६५	०	११४८
२	०	४	०	६९	१	४६८	७०	३४	४७२	०	१११८
३	०	०	०	३८	०	२८९	७	१२३	६६७	०	११२४
४	०	०	०	१८	१	१९६	०	६६	३१८	०	५९९
५	०	१२	४	११७	३	३५३	१५०	३१	३९८	०	१०६८
६	१५	३	९४	२२९	४	३५९	७	२६६	१९७	०	११७४
जम्मा	२८	२६	९८	५२९	११	१८०९	३९८	६१५	२७१७	०	६२३१
प्रतिशत	०.४४	०.४१	१.५७	८.४८	०.१७	२३.०३	६.३८	३.८१	४३.६०	०	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

तालिका नं. ३.४ (ख): जातिगत आधारमा जनसंख्या

वडा नम्बर	जातीजाती अनुसार जनसंख्या
-----------	--------------------------

	पहाडी वाम्फण/क्षेत्री	तराई वाम्फण/क्षेत्री	पहाडी आदीवासी/जनजाती	तराई आदीवासी/जनजाती	पहाडी दलित	तराई दलित	मुस्लिम	पहाडी अन्य	तराई अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	८५	४३	१	३२६	८	७३०	९१५	४६	४१४३	११	६३०८
२	३	१७	१	३६९	८	२३७७	४२१	०	२४९७	१	५६९४
३	१	१	०	२२६	२	१३६७	५५	८	३७१४	२४	५३९८
४	०	०	०	९१	५	९६८	०	५	१४८३	२	२५५४
५	१	४४	९	५७४	८	१४०२	६७५	१	१७६३	२	४४७९
६	९७	१३	४३२	१२४०	२६	१३०३	२९	२४	८५५	१३	४०३२
जम्मा	१८७	११८	४४३	२८२६	५७	८१४७	२०९५	८४	१४४५५	५३	२८४६५
प्रतिशत	०.६५	०.४१	१.५५	९.९२	०.२०	२८.६२	७.३५		५०.७४	०.१८	

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.७ लैंगिकता तथा घरमुलीका आधारमा घरधुरी

लैंगिकताका आधारमा घरमुलीको स्थिति हेर्दा कूल ६३६१ घरपरिवार मध्ये सबैभन्दा बढि पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार संख्या ५५२९ र महिला घरमुली हुने परिवार ७०२ मात्र रहेको छ । वडागत लिंगका आधारमा घरमुलीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ३.५: लैंगिकताका आधारमा घरमुली संख्या

वडा	घरधुरी		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	१०९९	४९	११४८
२	८८३	२३५	१११८
३	८९४	२३०	११२४
४	५८१	१८	५९९
५	१००५	६३	१०६८
६	१०६७	१०७	११७४
जम्मा	५५२९	७०२	६२३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.८ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका कूल ६६४ व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च मनासमाजिक अपाङ्गता भएका ३०३ जना, त्यसपश्चात शारीरिक अपांगता भएकाहरुको २१५ जना र त्यस पछि क्रमशः अन्य रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडा तथा अपाङ्गताको प्रकार अनुसार विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ३.६: अपांगताको आधारमा जनसंख्या

वडा नम्बर	अपाङ्गता किसिम अनुसार अपाङ्गता भएका जनसंख्या									जम्मा
	अपाङ्गता नभएको	शारीरिक अपाङ्गता भएको	बौद्धिक अपाङ्गता भएको	दृष्टिबिहिन (आँखा नदेख्ने)	बाहिरो (मुन्ना र बोलन सक्ने)	बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता	मनासामाजिक अपाङ्गता	उपलब्ध नभएको		
१	६१८९	४९	२	६	८	४	३	४७		६३०८
२	५६२२	३१	८	५	१२	८	१	७		५६९४

३	५२४९	७३	१४	१५	१५	५	१	२६	५३९८
४	२५३१	५	०	२	१	२	२	११	२५५४
५	४१०४	२७	५	७	१०	४	२९३	२९	४४७९
६	३९४९	३०	५	२	१	५	३	३७	४०३२
जम्मा	२७६४४	२१५	३४	३७	४७	२८	३०३	१५७	२८४६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.१२ आवासमाथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र रहेका कूल ६२३१ घरपरिवार मध्ये ९२.९० प्रतिशत अर्थात ५७८९ घरपरिवार आफ्नै घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३.७: आवास माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	बसोबार गरेको घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या					जम्मा
	नीजि/आफ्नै	भाडाको घर	संस्थागत घर	अन्य	उपलब्ध नभएको	
१	१११२	२१	७	४	४	११४८
२	१११२	४	०	०	२	१११८
३	९०१	२	२७	१९३	१	११२४
४	५१८	०	०	७९	२	५९९
५	१०४०	३	१४	८	३	१०६८
६	११०६	१	२०	४४	३	११७४
जम्मा	५७८९	३१	६८	३२८	१५	६२३१
प्रतिशत	९२.९०	०.४९	१.०९	५.२६	०.२४	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तरगत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा अबलम्बन गरिएको पेशा मध्ये सबैभन्दा ज्याला मजदुरी कामदारका रूपमा ३२९६, कृषि तथा पशुपालन ३१८० र क्रमश अन्य रहेको छ । पेशा अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४.१: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या											उपलब्ध नभएको
	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी जागिर	उद्योग व्यापार	ज्याला मजदुरी	व्यवसायिक कार्य	बैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहिणी	बेरोजगार	कम उमेर	अन्य	
१	६४३	२९३	१९५	४३२	२३	४१९	११८३	१६६८	९५	१२५१	७८	२८
२	८२६	१९०	९०	६६७	२	४१७	१०५५	१०२७	२३०	११७८	०	१२
३	६४६	११६	४२	६५७	७९	४०९	८५१	१०८६	२११	११९१	८	१०२
४	२९९	४१	११	३६१	०	८२	३८१	७२६	३४	६१६	०	३
५	३३८	७३	५०	४९२	१७	३२९	८२८	८५८	४८५	९१८	५२	३९
६	४२८	१४१	१४२	६८७	८	२३७	५७८	९३६	२६०	५६४	१९	३२
जम्मा	३१८०	८५४	५३०	३२९६	१२९	१८९३	४८७६	६३०१	१३१५	५७१८	१५७	२१६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१.२ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्रको पूर्ण बेरोजगारहरू संख्या दश वर्षमाथिको कुल ९६०० जनसंख्या मध्ये २५ जना मात्र रहेको देखिन्छ । तथापि आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएका र सधैं सक्रिय नहुनेहरूको जनसंख्या क्रमशः ३३.४८ तथा ४.१६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । जस अनुसार रोजगार प्राप्त भएकाहरूको जनसंख्या ६१.४१ रहेका छ । आर्थिक क्रियाकलाप अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४.२: बेरोजगार सम्बन्धी विवरण

आर्थिक क्रियाकलाप	दस वर्ष माथिको जनसंख्या			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
रोजगार	२८५२	३०४३	५८९५	६१.४१
बेरोजगार	२३	२	२५	०.२४
सधैं सक्रिय नहुने	२१९	१८०	३९९	४.१६
आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएका	१६५२	१५६१	३२१३	३३.४८
नखुलेको	३४	३४	६८	०.७१
जम्मा	४७८०	४८२०	९६००	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग, २०६८

४.१.३ जग्गाको किसिम

गाउँपालिकाको क्षेत्र मूलत खेतीयोग्य जमिनले ढाकेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाको .. प्रतिशत भूमि नै खेती गरिएको क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । खेतीबाहेक करिब १ प्रतिशत जमिन खोला, ताल तथा पोखरीको रूपमा रहेको छ ।

तालिका नं. ४.३: जमिन सम्बन्धी विवरण

खेती गरिएको जग्गाको किसिम	क्षेत्रफल (हे)	प्रतिशत
घर तथा बसिस्तले ढाकेको क्षेत्र		
खेती गरिएको क्षेत्र		
जंगल		
बगैचा		
खोला, ताल तथा पोखरी		
बगर तथा पानी जम्ने क्षेत्र		
जम्मा		

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

४.१.४ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन ८०१ जना रहेका छन्। जसमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. ६ मा ४७० जना रहेको छ भने वडा नं. ४ मा १८ जना त्यस्ता दक्षता भएका मानव संसाधन उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४.४: विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन																जम्मा
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१	—	८	—	४०	३	९	२५	१९	—	—	—	—	—	२	६०	१५०	१८१
२	२	४	—	९	—	—	६	१०	—	—	—	१	—	१	—	—	३३
३	—	२	३	१६	—	—	१	१२	—	—	—	१	—	१	—	१०	४६
४	—	४	—	१	—	२	२	५	—	—	—	२	—	२	—	—	१८
५	—	२	—	९	—	२	६	७	—	१	—	१	—	—	१०	१५	५३
६	१	३	—	५	—	१	—	१०	—	—	—	—	—	—	१५०	३००	४७०
७	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
९	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
जम्मा	३	२३	३	८०	३	१४	४०	६३	—	१	—	५	—	६	२२०	४७५	८०१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.५ वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रबाट वैदेशिक रोजगारीका लागि जाने कुल ४७६ जना मध्ये सबैभन्दा उच्च संख्यामा खाडि मुलुक जाने रहेका छन्। त्यस पछि दोश्रो मुलुकमा भारत ३१ रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.६: वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या					
	भारत	खाडीमुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
१	५०	१५०	१०	—	१००	३१०
२	५,००	२,००	३०	—	—	७३०
३	—	२००	२	१	१०	२१३
४	९५	१०४	—	—	१०	२०९

५	५०	२५०	-	-	-	३००
६	२५	४० जना	१ अमेरीका	-	३०	७६
जम्मा	७२०	९४४	४३	१	१५०	१८३८

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.६ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र वडा नं. ४ मा ७६ घरपरिवार सुकुम्बासी रहेका छन्। साथै अन्य वडाको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४.७: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या	सुकुम्बासी बसोबास रहेको प्रमुख स्थान अनुसार सुकुम्बासी परिवार
१	२००	रायपुर मुसहरी टोल, चमराही (राम टोल), बघहा टोल, पासवान टोल
२	५०	२ नं वडा प्रतिमा बसोबास गरिरहेको
३	५०	कटेया, हर्दिया, मकरी, (ऐलानी जग्गामा बसोबास)
४	१००	छपकी-भथौल, लक्ष्मीपुर
५		
६		
जम्मा	४००	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.७ उद्योग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका .. वटा उद्योगहरु मध्ये .. वटा मध्यम, .. वटा साना, .. वटा घरेलु तथा एउटा लघु उद्योग रहेका छन्। यी उद्योगहरुबाट .. जना महिला र .. जना पुरुषले प्रत्यक्ष रूपमा रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेको देखिन्छ। उद्योगहरु रहेका स्थान, उत्पादन हुने वस्तु र उत्पादित वस्तुबाट हुने वार्षिक आम्दानी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४.८: उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवाबाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
मध्यम								
साना								
घरेलु								
फर्निचर उद्योग								
फर्निचर मिल								
लघु								

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस शिर्षकमा सिंचाई, कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरुलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

४.२.१ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

यस गाँवामा सिंचाईको माध्ययम र अवस्था देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.९: सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टइङ्ग, बाँध, टयुवेल/वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (वर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
	२	वोरिङ्ग				वर्षेभरी		
खाडो वाट आएको पानि	१	जैनि(कुलो)	कुलो	५ km		मौसमी	५० हेक्टर	५०००
		वोरीङ्ग	पाइप			वर्षेभरी	५० हेक्टर	१०,०००
	६	टयुवेल				वर्षेभरी		
		वोरिङ्ग				मौसमी		
	३	बाँध				—		
		टयुवेल				"	४०० बिघा	
		वोरिङ्ग				"	१०२०० बिघा	

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

गापा क्षेत्रमा कृषिमा प्रयोग भएको जमिनको स्वामित्वका आधारमा हेर्दा ३०४८ परिवारले ६६८३ कठ्ठा आफ्नो जमिनमा खेती गरेको देखिन्छ। य सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.१०: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र घर परिवार स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	कृषि कार्यको लागि जग्गा भएका परिवार तथा क्षेत्रफल								कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कुल जमिन क्षेत्रफल (सेपनी)
	आफ्नो परिवारको नाममा जग्गा भएको परिवार	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	अरुको नाममा रहेको जग्गा प्रयोग गर्ने परिवार	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	अन्य स्वामित्वको जग्गा प्रयोग गर्ने परिवार	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	कृषि कार्य नगरेको		
१	६०९	१५७१३	३६	०	२	४५	५१९		१५७५८
२	५४०	१०७०६	१११	४	१	७	५४४		१०७१७
३	७६५	१४४३५	१७२	२१२२	०	०	३१०		१६५५७
४	२९६	६७१३	३	७५	२	३५	३००		६८२३
५	४५२	१२३३६	७७	६७३६	१०	६९५७	६१०		२६०२९
६	३८६	६७८०	६७	८००	३९	८१२	७९०		८३९२
जम्मा	३०४८	६६६८३	४६६	९७३७	५४	७८५६	३०७३		८४२७६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

गापा क्षेत्रमा उत्पादन हुने अन्न, दलहन र तेलहन बाली सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.११: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्न, दलहन र तेलहन बालीको क्षेत्रफल, उत्पादन र बिक्री								
	अन्नवाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	बिक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	बिक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	बिक्री (क्विन्टल)
१	१४६४५	१४३८१	३१७८	२०६	२३३	३	१५४	११	०
२	१२६८८	१५०१४	२४१३	८	४	०	१८	३	०

३	१०२८५	९१८२	९१०	५	१	०	०	०	०
४	८३०१	११०१३	३६०३	११	८	०	२	०	०
५	१०९८७९	२२०२०	१०१३४	२५९	७०	१८	११७	३५	८
६	५४००	२५२५१	१४४	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१६११९८	९६८६१	२०३८२	४८९	३१६	२१	२९१	४९	८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.४ फलफुल, तरकारी र नगदेवाली उत्पादन सम्बन्धी विवरण

गापा क्षेत्रमा उत्पादन् हुने फलफुल, तरकारी र नगदेवाली सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.१२: फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	तरकारी, फलफुल र नगदेवालीको क्षेत्रफल, उत्पादन र विक्री								
	तरकारी			फलफुल			नगदे वाली		
	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)
१	२७९	१३१८	१४३	११८१	२७२३	१६५६	२३१	५९९	१४
२	१४	२९	७४	१२१	७९	१५	७	८	३
३	०	२	०	०	०	०	०	०	०
४	१४	४९	१२	०	०	०	१०५	३४१	८२
५	४५	१४८	११०	५१	६१	२७	४५	७०	२१
६	८	४००८	५६	०	०	०	०	०	०
जम्मा	३६०	५५५४	३९५	१३५३	२८६३	१६९८	३८८	१०१८	१२०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

गापा क्षेत्रमा उत्पादन् हुने पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादन सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.१३: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नम्बर	पशुपंक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		पशुपंक्षी संख्या तथा पशुजन्य उत्पादन						
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने	गाई गोरु/बाच्छाबाच्छी			रागाभैसी/पाडापाडी		याकचौरी	
			संख्या	दुध/धु उत्पादन (लि.)	संख्या	दुध उत्पादन (लि.)	मासु उत्पादन (के.जि.)	संख्या	दुध/चिज उत्पादन (केजि)
१	६२५	५२१	५४०	२५७	२७३	३७०	०	३	०
२	४७६	६४०	२६२	२९४४	२१९	१३३३५	०	०	०
३	७०५	४१८	२९०	४५	२०५	२५०	०	०	०
४	१९७	३९९	६	११	६१	६८९	०	०	०
५	३५८	७१०	२३५	२१८	१७८	४२८	०	०	०
६	२५१	९२३	३०६	२७९	११२	१६७	०	०	०
जम्मा	२६१२	३६११	१६३९	३७५४	१०४८	१५२३९	०	३	०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

गापा क्षेत्रमा उत्पादन् हुने पशु तथा पंक्षी पालन र मासु उत्पादन सम्बन्धी विप्लुत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.१४ (क): मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	पशुपंक्षी संख्या तथा पशुजन्य उत्पादन									
	भेडाबाखा/खसीबोका			कुखुरा/हास			सुगुर/वंगुर		अन्य	
	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)	उत्त (के.जि.)	संख्या	अण्डा उत्पादन (बोटो)	मासु उत्पादन (के.जि.)	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)
१	१५५	६०	२७७	२०	०	०	०	०	५८०	८२५
२	५४६	६६	२००१५	३२६	१००	०	०	०	४३७	२
३	१११०	२२३	५६७२९	२०४	०	५१०००	२	०	११९३	४२६७००
४	०	०	०	०	०	०	०	०	४८	८०११
५	२०२	३१६८४	३४३५८४	१०२५	२८०	२०००३८	०	०	२६१	२०००१८
६	९८	०	०	१४	०	०	०	०	२०	०
जम्मा	२१११	३२०३३	४२०६०५	१५८९	३८०	२५१०३८	२	०	२५३९	६३५५५६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

साथै गापा क्षेत्रमा उत्पादन् हुने वैकल्पिक उत्पादन (माछा, मह र रेशम खेती) सम्बन्धी विप्लुत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.१४ (ख): माछा, मह तथा रेशम उत्पादन

वडा नम्बर	वैकल्पिक देवालीको क्षेत्रफल, उत्पादन र विक्री						
	माछा			मौरी		रेशमखेती	
	पोखरी संख्या	क्षेत्रफल	उत्पादन (किग)	घार संख्या	उत्पादन (केजि)	कोयो संख्या	उत्पादन (केजि)
१	१०९१	९६	६०५	०	०	०	०
२	६	६८	८००	०	०	०	०
३	१५	१३१	२४००	०	०	०	०
४	१	४	५००	०	०	०	०
५	७	९०	१३६०३	१	५	१	१
६	०	०	०	०	०	६६८	८३८
जममा	११२०	३८९	१७९०८	१	५	६६९	८३९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.७ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

गापा क्षेत्रमा खाद्यान्न उत्पादन् र उपलब्धताका आधारमा विप्लेषण गर्दा आफ्नो उत्पादनबाट ९ देखि १२ महिना खान पुग्ने परिवार संख्या ३८९६ रहेको छ । यस सम्बन्धी विप्लुत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.१५: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	खाद्यान्न उपलब्ध हुने/खान पुग्ने महिना अनुसार परिवार संख्या					जम्मा
	३ महिना सम्म	४ देखि ६ महिना सम्म	७ देखि ९ महिना सम्म	९ महिना देखि बर्ष दिन	उपलब्ध नभएको	
१	१६	१२	२५	१०९१	४	११४८
२	२७६	२०२	७९	५५९	२	१११८
३	३	१२२	३०४	६९४	१	११२४
४	०	१	१३५	४६१	२	५९९
५	३५३	१६७	१८५	३६३	०	१०६८

६	४८	१५०	२४६	७२८	२	११७४
जम्मा	६९६	६५४	९७४	३८९६	११	६२३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.८ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था हेर्दा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या नगन्य रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.१६: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	रुपनी बहुउद्देशीय कृषक समुह, तीरुपति खाद्यान्न कृषक समूह, माँ भगवती कृषक समुह, माँ सेरावाली खाद्यान्न कृषक समुह	माला कुमारी विश्वकर्मा	ध्रुप कुमार चौधरी	रंजीत दास, सहमुल मियाँ, रामकन्त साह
२				
३	दिनाराम मन्त्री कृषक समुह		भोला माझी	
४				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.९ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफुल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे वालीमा उच्च पहाडी क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा किराले नकारात्मक रूपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४.१७: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा				
लाही				
गवारो				
फट्याङ्ग्रा				
पतेरो				

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१० पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यहाँ देखा पर्ने रोगको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.१८: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

पशुपन्छी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	

पशुपन्छी जन्म उत्पादन	रोगको नाम
पंक्षी	

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.२.११ पशुपालन/ कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा कुखुरा र गाई पालन फर्मका रूपमा साना खालका ३ वटा फर्महरू सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। यस्ता फर्म र उत्पादन तथा रोजगारी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४.१९: पशुपालन/ कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
कुखुरा	२	पौवा	कुखुरा	क्वीन्टल	१००	मनोज यादव		२
गाई	२	पीपराही	दुध वस्तु	क्वीन्टल	५००	सत्यनारायण खरवाल	१	२
कुखुरा	२	पीपराही	कुखुरा	क्वीन्टल	१००	प्रकाश साह	१	२
कुखुरा	२	पौवा	कुखुरा	क्वीन्टल	५०	सुधिर यादव	१	२
कुखुरा	२	हरिरबा	कुखुरा	क्वीन्टल	५०	रामअवतार यादव		२
भैसी फर्म	१	वधाखाल	दुध	क्वीन्टल	४५,०००	हरेराम यादव	४	६
कुखुरा फार्म	१	रुपनी टोल	कुखुरा मासु	KG	७०००	महेश चौधरी	२	३
कुखुरा फार्म	१	नकटी टोल	"	KG	५०००	रामसेवक यादव	१	३
बंगुर	६	बिरेन्द्र बजार	बंगुर	२५	२५	कुलानन्द चौधरी	—	२
कुखुरा	६	बिरेन्द्र बजार	कुखुरा	५००	५००	" "	—	—
गाई	६	बिरेन्द्र बजार	दुध	१४४ लि.	५ ओटा	पनोडा दास	—	—
कुखुरा	६	बिरेन्द्र बजार	कुखुरा	५०० पिस	५००	सतरहन साह	—	—
कुखुरा	६	बिरेन्द्र बजार	कुखुरा	५०० पिस	५००	दिनेश चौधरी	—	—
मिलन बाख्रा पसल	६	रुपनी तेरहोता	मासु	—	—	—		—
गुलरेन खान	५	बसबिट्टी	कुखुरा				१	३
जिवना खान	५	बसबिट्टी	"				०	२
गोसाई साह	४	रुपनी गा.पा. ४	कुखुरा		१०००	गोसाई साह		✓
	पहिलेको							
धनेश्वर ईसार	३	कटैया	कुखुरा		४ क्वीन्टल	धनेश्वर ईसार		१
अरविन्द कापेर	३	कटैया	"		४० "	अरविन्द कापेर		३
विक्रम प्र. साह	३	हर्दिया	"		१०० "	विक्रम प्र. साह		४
सुन्देश्वर मुखिया	३	हर्दिया	"		२० "	सुन्देश्वर मुखिया	२	
विनोद मण्डल	३	मकरी	"		२० "	विनोद मण्डल		२
दिनाभद्री भैसी पालन	३	रुपनी कटैया	दुध	लिट्र	५००० लिटर	बुधनी देवी	१	५

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
बाबा डिहवार बाखा पालन	३	रुपनी कटैया	मासु	KG	४०००	हलेश्वर कापेर	२	३

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१२ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

यस गा.पा.मा कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित समूह वा संस्थाहरूको विवरण देहाय बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.२०: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र संख्या	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर संख्या	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र संख्या
	समूह संख्या	सदस्य म	पु	समूह संख्या	सदस्य म	पु	फर्म संख्या	सदस्य म	पु	सहकारी संख्या	सदस्य म	पु			
१	१८			३			५			४			१		
२	१३									१			—	—	—
६	५	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१	५	—	—	—

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१३ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

यस गा.पा.मा पोखरी तथा माछा उत्पादनको अवस्था देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.२१: पोखरी तथा माछा पालन सम्बन्धी विवरण

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
पिप्राही	२	१-१८-०		शुनघप्रीका	२,२५,०००	
नौवपार	२	०-४-१६		गा.पा.	६०००	
हरिरवा	२	०-१-५		गा.पा.	२५,०००	
हरिरवा	२	०-५-०		गा.पा.	३०००	
वनपोखरी	१	३ विगहा	४ चार क्वि.	गा.पा.	२ दुई लाख	१८,०००
वैर पोखरी	१	२ ^१ / _२ अठ्ठाई विगहा	३ क्विन्टल	"	२ दुई लाख	२१,०००
तेलिया पोखरी	१	३ विगहा	५ क्विन्टल	"	२ दुई लाख	३५,०००
स्कूलको पछाडी को पोखरी	१	२ विगहा	" "	"	डेढ लाख	५५,०००
महीला पोखरी दह	६	१० कठा	२०० kg	सरकारी	१०,०००	१०,०००
पुरानो पोखरी	६	२० कठा	१२०० kg	" "	७०,०००	७०,०००
बया पोखरी	६	१५ कठा	३०० kg	" "	४०,०००	४०,०००
बसिया पोखरी	६	२५ कठा	१००० kg	" "	७०,०००	७०,०००
मुसहरी पोखरी	६	१५ कठा	२०० kg	" "	४०,०००	४०,०००
डामरा पोखरी	६	१० कठा	१०० kg	" "	१०,०००	१०,०००
भहनीया पोखरी	६	१२ कठा	३०० kg	" "	३०,०००	३०,०००
दुधैला पोखरी	६	१० कठा	२०० kg	" "	४०,०००	४०,०००
जगमोहन पोखरी	६	१५ कठा	३०० kg	" "	४०,०००	४०,०००
मुसहरी टोल	५	०-१९-०	१५० के.जी.			
धुभै(मुसहरी)	५	०-१५-०	२०० के.जी.			
कुमरेल	५	०-१२-०	—	नागरीक सचेना	४०००	
मुसहरनीया	५	०-१०-०	—	गा.वि.स.	२१०००	
डवरा —	५	०-१५-०	—			

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
बसविट्टी-संगोरा	५	०-५-०	—			
घिवहा पोखरी	२ पहिलेको	५ कठा	५ क्वीनटल	मिठो माझी वडा कार्यालय	३०,०००	
धामि पोखरी	१ "	५ कठा	२ "	"	२०,०००	
टक्का साह	२ "	१० "		"	—	
डोमराहि पोखरी	३ "	२ "	२ "	"	१०,०००	
बवाजी पोखरी	५ "	२ "	२ "	"	१०,०००	
धामी पोखरी(२)	७ "	१ बिघा	१२ "	"	१ लाख	
सीमाना पोखरी	९ "	५ कठा	५ "	"	३०,०००	
सानो पोखरी	८ "	३ "	२ "	"	१५,०००	
गोढ्यारी पोखरी	६ "	१० "	१० "	"	५०,०००	
कुमरौला	५	०-७-०	—			

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

धार्मिक तथा पर्यटकिय दृष्टिले मुख्य केही स्थलहरू यस क्षेत्रमा रहेका छन्। तर यी स्थलहरू आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनका दृष्टिले खासै प्रचार प्रसार तथा महत्वपूर्ण स्थलको रूपमा देखिएको पाईदैन । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.२२: धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीयर अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको)	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
राजा जी .डिहवार थान	२	पुगेको	—	२ km/s	सामुदायिक	धार्मिक	
रुपनी देवी थान	१	पुगेको		१km	सामुदायिक	ऐतिहासिक धार्मिक	१० "
(रायपुर), डिहवार थान	१	ख		1km	"	"	
(सिहेसर शिव मंदिर	१	"		2km	"	"	
राम जानकी मंदिर	१	"		0km	"	"	
राधा कृष्ण मंदिर	१	"		0km	"	"	
डिहवार बाबा थान तथा महन्थ बाबा थान-७	४	पुगेको	—	-	सार्वजनिक	धार्मिक	—
रामजानकी मन्दिर	४	पुगेको			समुदायिक	धार्मिक	
किराँतेश्वर महादेव	१	पुगेको		2km	"	"	
रुपनि डिहवार थान	१	पुगेको		2km	"	"	
बघहाखाल डिहवारथान	१	पुगेको		2km	"	"	
कूटहेशा मंदिर	१	पुगेको		2km	"	"	

बिरेन्द्र बजार	६	सडकको पहुँच	५	1km	निजि		
बिरेन्द्र बजार	६	पुगेको	—	0 km	—	१	—
सनिदेव स्थल	६	नपुगेको	—	5 km उत्तर	—	१	—
भगवती थान	२	पुगेको	—		"	"	
		पुगेको	—		"	"	
मार्डराम स्थान	२		—		"	"	
खाकी बावा	२	पुगेको	—		"	"	
दिनारामभद्री	३	पुगेको		२ km	सामुदायिक	धार्मिक	—
डिहवार थान	३	"		२ km	सामुदायिक	"	—

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.४.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई लक्षित गरि होटल, रिसोर्ट, होमस्टे तथा रेष्टुरेन्ट संचालनमा रहेको देखिएन । होटल तथा रेष्टुरेन्टको विवरण देहाय अनुसार रहेको पाईन्छ ।

तालिका ४.२४ : होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेन्ट, अन्य)	होटलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	वार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
लामा होटल	१	रुपनी चौक	२		अन्य	ननस्टार	एतिहासिक धार्मिक	१०
राजा होटल	१	"	"		"	"	३७००	
वासुदेव साह	१	"	"		"	"	३८००	
दारेगा होटल	१	"	"		"	"	४५००	
सूर्यनारायण साह	१	"	१		"	"	२०००	
आरती मिष्ठान भण्डार	१	"	२		"	"	५०००	
शम्भुनाथ मिष्ठान भण्डार	१	"	"		"	"	६०००	
विकाश होटल	१	"	३		"	"	१०,०००	
दिपक होटल	६	—	—	—	आवासीय	ननस्टार	—	—
चुनी लाल होटल	६	—	—	—	आवासीय	" "	—	—
गजेन्द्र होटल	६	—	—	—	" "	" "	—	—
वृजमान होटल	६	—	—	—	" "	" "	—	—
दिलले होटल	६	—	—	—	" "	" "	—	—
मिलन होटल	६	—	—	—	" "	" "	—	—
रुपनी गाउँपालिका	४	—	—	—	—	—	—	—

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.५ मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

यस गापालामा कुरटानी पिसानी सम्बन्धी डिजेल मिल ६ वटा र विद्युत मिल २३ वटा रहेको पाईन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४.२५: घट्ट, मिल प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	—	—	—	५	—	—	—	३
२	—	—	—	९	—	—	—	—
३	—	—	—	४	—	—	—	—
४	—	—	—	४ वटा	—	—	—	—

वडा नम्बर	चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
५		—	२	४	—	—	—	—
६	—	—	—	६	—	—	—	—
जम्मा			२	३२				३

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको संख्या हेर्दा यस गापा क्षेत्रमा खुद्रा र किराना सहित ८ वटा व्यवसायहरू संचालनमा रहेका छन् । जसबाट करिब ५ लाख ९१ हजारको वार्षिक कारोवार हुने गरेको देखिन्छ । व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४.२६: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
सुरेन्द्र किराना पसल	२	१	खुद्रा	एकल	रु. ३,०००००
धर्मदेव ठाकुर	२	१	खुद्रा	एकल	२,००००
मन्सीलाल मण्डल	२	१	खुद्रा	एकल	५,०००००
उपेन्द्र प्रसाद साह	२	१	खुद्रा	एकल	५,०००००
जिवन फोटा स्टुडियो	६	१	कस्मेटिक पसल	एकल	५०० हजार
कंचन फोटो स्टुडियो	६	१	कस्मेटिक पसल	एकल	७०० हजार
उपेन्द्र किराना पसल	६	१	किराना पसल	एकल	८०० हजार
सकलदेव जेनरल स्टोर	६	१	किराना	एकल	९०० हजार
सन्तोष वाईन शप	६	५	वाइन शप	एकल	८०० हजार
महेन्द्र जेनरल स्टोर	६	१	कस्मेटिक / किराना	एकल	८०० हजार
लौगी फार्मसी	६	६	औषधी पसल	एकल	८०० हजार
सयपत्री सहकारी किराना	६	१	किराना	सहकारी	९०० हजार
सकलदेव किराणा पसल	६	१	किराणा	एकल	२० लाख
लक्ष्मण इलेक्ट्रोनिकस	६	८	इलेक्ट्रोनिकस	एकल	७ लाख
नुर जेनरल स्टोर	६	१	जेनरल स्टोर	एकल	६ लाख
भुमिका टेलर्स	६	७	टेलर्स	एकल	५ लाख
भरत पान पसल	६	१	पान पसल	एकल	३ लाख
सुधिर मेडिकल हल	६	६	मेडिकल हल	एकल	७ लाख
खुशु बस्त्रालय	६	१०	बस्त्रालय	एकल	५ लाख
विद्यायन्नद ट्रेडर्स	६	५	ट्रेडर्स	एकल	५ लाख
जुली पुस्तक पसल	६	१	पुस्तक पसल	एकल	६ लाख
सुरेन्द्र पान पसल	६	१	पान पसल	एकल	३ लाख
भिमा पान पसल A	६	१	पान पसल	एकल	३ लाख
आदित्य हेयर कटिङ्ग सैलुन	६	सैलुन	सैलुन	एकल	५ लाख
भोला मदिरा पसल	६	१	मदिरा पसल	एकल	८ लाख
चौधरी फोटो स्टुडियो	६	८	फोटो स्टुडियो	एकल	३ लाख
जितेन्द्र बस्त्रालय	६	१०	बस्त्रालय	एकल	५ लाख

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
हरी जेनरल स्टोर	६	१	जेनरल स्टोर	एकल	५ लाख
अशोक पान पसल	६	पान पसल	पान पसल	एकल	३ लाख
भिम पान पसल B	६	पान पसल	पान पसल	एकल	४ लाख
धर्मेन्द्र ज्वेलर्स	६	१	ज्वेलर्स	एकल	७ लाख
विश्वकर्मा ज्वेलर्स	६	१	ज्वेलर्स	एकल	५ लाख
संजिव हार्डवेयर	६	५	हार्डवेयर	एकल	२५ लाख
अंजना किराना पसल	६	१	किराना पसल	एकल	५ लाख
गजेन्द्र चिया तथा नास्ता पसल	६	९	चिया तथा नास्ता पसल	एकल	७ लाख
चुनिलाल चिया तथा नास्ता पसल	६	९	चिया तथा नास्ता पसल	एकल	७ लाख
मास्टर चिया तथा नास्ता पसल	६	९	चिया तथा नास्ता पसल	एकल	६ लाख
राजकुमार चिया तथा नास्ता पसल	६	९	चिया तथा नास्ता पसल	एकल	३ लाख
भुपेन्द्र पान पसल	६	पान पसल	पान पसल	एकल	३ लाख
सोनेलाल ज्वेलर्स	६	१	ज्वेलर्स	एकल	८ लाख
व्यक्तिगत पसल	४	१	घुम्ती तथा साना पसल	एकल	१ लाख
गुगली माफ्ती	"	१			१.५ लाख
राजाराम पकेरा	"	१			८० हजार
जगरनाथ साह	"	१			६० हजार
कुसेश्वर इसर	"	१			९० हजार
वडेलाल दास	"	१			५० हजार
राजिन्द्र राम	"	१			४० हजार
बुदेश्वर मण्डल	"	१			८५ हजार
मनु इसर	"	१			७० हजार
महेश्वर माफ्ति	३	१	किराना	एकल	५ लाख
सुन्देश्वर मुखिया	"	२	मासु	"	१ लाख
धर्मनारायण यादव	"	४	दुध, दहि	"	२ लाख
रामशिश ईसर	"	६	औषधी	"	५० लाख
मुकेश माफ्ति	"	१०	कपडा	"	२ लाख
श्रवण साह	"	६	औषधी	"	१० लाख
देवशुन्दर साह	"	६	औषधी	"	१० "
राणाप्रसाद ईसर	"	६	औषधी	"	१० "
शिवराम कापेर	"	६	औषधी	"	१० "
सुकदेव मुखिया	"	६	औषधी	"	१० "
जय माँ रुपनी मिस्टान भण्डार	१	मिस्टान भण्डार	९	एकल	
वेलकम होटल मिस्टान भण्डा	१	मिस्टान भण्डार	९	एकल	
शुभाष किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
जय माँ दुर्गा स्टोर जेनरल	१	स्टोर जेनरल	१	एकल	
नाजमा फेन्सी स्टोर	१	फेन्सी स्टोर	१	एकल	
तेजु हेयर काटिङ्ग सैलुन	१	सैलुन	सैलुन	एकल	

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
राम जिवन प्रसाद सिंह क्लिनिक	१	क्लिनिक	६	एकल	
जय मा रुपनी फलफुल पान पसल भण्डार	१	फलफुल पान	३	एकल	
सन्ता वृहत नसरी	१	नसरी	नसरी	एकल	
अमन जेनरल स्टोर	१	स्टोर	१	एकल	
मदन साइकल स्टोर	१	स्टोर	७	एकल	
शेखर जेनरल पसल	१	जेनरल पसल	१	एकल	
रोशन फर्निचर	१	फर्निचर	५	एकल	
मुसकान जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
पुजा बस्त्रालय	१	बस्त्रालय	१०	एकल	
बबिता ब्युटी पालर जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
दिपेन्द्र मेडिकल स्टोर	१	मेडिकल स्टोर	६	एकल	
रुपेश डेग(औषधी)	१	औषधी	६	एकल	
आयुष फार्मसी	१	फार्मसी	६	एकल	
कृष्णा किराना पसल	१	किराना पसल	१	एकल	
प्रदिप हार्डवेयर	१	हार्डवेयर	५	एकल	
बि.डी. कम्प्युटर	१	कम्प्युटर पसल	८	एकल	
राधा कृष्णा मोटर साइकल सर्भिस सेन्टर	१	सर्भिस सेन्टर	७	एकल	
राजकुमार सैलून पसल	१	सैलून पसल	सैलून	एकल	
संतोष पुस्तक जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
संतोष पान पसल एण्ड जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	२ लाख
जय राम जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
नरेश होटल	१	होटल	९	एकल	
कृष्णा फार्मसी	१	फार्मसी	६	एकल	
जय जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
जय मा भगवती किराना पसल	१	किराना पसल	१	एकल	
सरस्वती ज्वेलर्स	१	ज्वेलर्स	१	एकल	
न्यू सप्तरी मेडिकल	१	मेडिकल	६	एकल	
जय लक्ष्मी किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
मिथलेश कपडा पसल	१	कपडा पसल	१०	एकल	
मुना टेलर्स र बस्त्रालय	१	बस्त्रालय	१०	एकल	३ लाख
कृष्णा इन्टर प्राइजेज	१	इन्टर प्राइजेज	५	एकल	
अरुण किराणा तथा खरिद बिक्री	१	खरिद बिक्री	१	एकल	
शिवम जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
भुलसन ट्रेडर्स	१	ट्रेडर्स	५	एकल	३ लाख
हनुमान जी स्टोर	१	स्टोर	१	एकल	
भगत एण्ड ब्रदर्स	१	स्टोर	१	एकल	
राधा कृष्णा टेर्स	१	टेर्स	५	एकल	१.५ करोड

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
शिवशक्ति पान पसल	१	पसल	१	एकल	४ लाख
सूर्य पान पसल	१	पसल	१	एकल	३ लाख
दिपक पान पसल	१	पसल	१	एकल	५ लाख
सचितानन्द ग्गिल वोरकशोप	१	वोरकशोप	७	एकल	
चौरशिया पान पसल	१	पसल	१	एकल	४ लाख
फलफुल पसल	१	पसल	१	एकल	
तुलसी जेनरल स्टोर	१	स्टोर	१	एकल	
आयुष मोवाइल रिपेरेरिङ्ग सेन्टर	१	रिपेरेरिङ्ग सेन्टर	७	एकल	
रुपनी गा.पा.कृषि शाखा	१	कृषि शाखा	३	साझेदारी	
दिनेश मेडिकल	१	मेडिकल	६	एकल	
शिव मेडिकल स्टोर	१	मेडिकल स्टोर	६	एकल	
संगिता राइस मिल	१	राइस मिल	राइस मिल	एकल	
फुदन किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
रामनारायण किराना पसल	१	किराना पसल	१	एकल	
बेचन किराणा पसल	१	किराना पसल	१	एकल	
जोगिन्द्र किराणा पसल	१	किराना पसल	१	एकल	
शिवशंकर पान पसल	१	किराना पसल	१	एकल	२ लाख
कम्प्युटर संसार ट्रेनिङ्ग	१	ट्रेनिङ्ग सेन्टर	ट्रेनिङ्ग सेन्टर	एकल	
सञ्जय पान भण्डार	१	पान भण्डार	१	एकल	१ लाख
राजाबाबु पान पसल	१	पान पसल	१	एकल	४ लाख
जय मा लक्ष्मी मिष्टान भण्डार	१	मिष्टान भण्डार	९	एकल	
ओम शान्ति किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
सुमन ज्वेलर्स पसल	१	ज्वेलर्स पसल	१	एकल	
न्यु नेपाल टेलर्स	१	टेलर्स	टेलर्स	एकल	३ लाख
फर्निचर पसल	१	पसल	१	एकल	
रोशन ज्वेलर्स	१	ज्वेलर्स	१	एकल	
अन्ता रेडिमेन्ट पसल	१	पसल	१	एकल	
चटपट्टि पसल	१	पसल	१	एकल	
दिपक कपडा पसल	१	पसल	१	एकल	
दिनेश फुड सेन्टर	१	पसल	१	एकल	
जय मा लक्ष्मी जेनरल फेन्सी	१	फेन्सी	१०	एकल	
जय मा पार्वती बस्त्रालय	१	बस्त्रालय	१०	एकल	
हल्का पेय पदार्थ तथा मदिरा पसल	१	मदिरा पसल	९	एकल	
काली किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
शम्भुबाबा बाबा पसल	१	पसल	९	एकल	
विश्वकर्मा ठाकुर(गृह उद्योग)	१	गृह उद्योग	७	एकल	
पमचर दोकान प्रदिन खान	१	पसल	१	एकल	
शिव गिता किराणा पसल	१	पसल	१	एकल	
दिपेश एग्रो सेन्टर	१	एग्रो सेन्टर	६	एकल	
निकिता ट्रेड्स	१	ट्रेड्स	५	एकल	२ लाख
सप्तरी पान भण्डार एण्ड	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
जेनरल स्टोर					
वेरी राम सैलुन	१	सैलुन	सैलुन	एकल	
छिन्नमसता मेडिकल	१	औषधी पसल	६	एकल	
शोभा टेलर्स	१	टेलर्स	टेलर्स	एकल	१ लाख
किशोर किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
कंचन फेन्सी पसल	१	फेन्सी पसल	१०	एकल	
बाबा विश्वकर्मा ग्रिल उद्योग	१	ग्रिल उद्योग	७	एकल	
आयुष चिया पसल एण्ड होटल	१	होटल	९	एकल	
सज्जिव किराना पसल	१	किराना पसल	१	एकल	
अंचना टेलर्स	१	टेलर्स	टेलर्स	एकल	
अरमान टेलर्स	१	टेलर्स	टेलर्स	एकल	
रामलखन किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
जय मा रुपनी देवी राइस मिल	१	राइस मिल	१	एकल	
जय मा लक्ष्मी फेन्सी पसल	१	फेन्सी पसल	१०	एकल	
निभा जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
लक्ष्मी गणेश किराना एण्ड जेनरल स्टोर	१	जेनरल स्टोर	१	एकल	
किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
लक्ष्मी फार्मेसी	१	फार्मेसी	६	एकल	
आर्ती होटल	१	होटल	९	एकल	
सिता किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
रुवी किराणा पसल	१	किराणा पसल	१	एकल	
शम्भुनाथ मिष्टान एण्ड होटल	१	होटल	९	एकल	
पुजा फेन्सी स्टोर कम्प्युनिकेशन	१	फेन्सी स्टोर	१०	एकल	
कंचन मेडिकल	१	मेडिकल स्टोर	६	एकल	
जय मा वैष्णो देवी बिकास भण्डार पसल	१	पसल	१	एकल	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.७ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

यस गापालमा खनिज तथा खानी जन्य उत्पादनको अवस्था नरहेको पाइन्छ।

४.८ स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ५ वटा स्थानीय बजार एवं व्यापारिक केन्द्रहरूमा खाद्यान्न, खुद्रा, भाँडा, हार्डवेयरका सामग्री, कपडा, स्टेशनरी तथा मासु लगायतका वस्तुहरूको कारोबार हुने गरेको पाइन्छ। स्थानीय बजार तथा त्यस बजारमा कारोबार हुने मुख्य वस्तुहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। १, ३, ५, ६ मा वडा कार्यालय भवन रहेको

तालिका ४.२७: स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	बजारको नाम	स्थान	कारोबार हुने मुख्य वस्तु
१	रुपनी बजार, कदमहटिया	वडा नं १	
२	बिरेन्द्रबजार	वडा नं. ६	

क्र.सं.	बजारको नाम	स्थान	कारोबार हुने मुख्य बस्तु
३	खाकीबाबाचौर	वडा नं. २	
४	दिनाभद्री कटैया	वडा नं. ३	

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.९ कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

यस गापालमा स्थानीय कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत छ ।

तालिका ४.२८: कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार		हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार	२	खाकीबाबा	२	शक्रवार	
		हटिया पिप्रही		मंगलवार	
"		रुपनी हटिया	१	आईतवार र बुधवार	बाटो,विद्युत
	रुपनी गा.पा. ४	-	-	-	-
बिरेन्द्र बजार(हटिया)	६	बिरेन्द्रबजार	६	मंगल/शुक्र	बाटो,बिजुली
खुद्रा बजार					
	१	रुपनी बजार		आईतवार,बुधवार	सबै
	१	कदम हटिया		बिहिवार,सोमवार	सबै
गुदी हटिया	६	बिरेन्द्र बजार	६	सधै	तरकारी/माछा वा मासु
	३	कटैया हटिया	३	मंगलवार,शनिवार	बाटो
		कमला माई हटिया	३		
फटैया हटिया	४ पहिलेको	कटैया हटिया		श.म.	
हर्दिया "	४ "	हर्दिया "		सो.,वि.	

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१० बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र कुल .. वटा वित्तीय संस्थाहरु मध्ये ... वटा लघुवित्त तथा ... वटा सहकारी संस्थाहरु रहेको पाइन्छ । यी संस्थाहरुले वार्षिक करिब .. लाखको कारोबार गर्ने गरेको देखिन्छ । यस्ता संस्थाहरुको लगानी तथा लगानीको मुख्य क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.२९: बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु. हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	लघु वित्त संस्था				
१					
२					
३					
ख.	सहकारी संस्था				
१					
२					
३					
जम्मा					

४.११ आयात तथा निर्यातको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, दलहन, तेलहन, नगदेवाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुन गरेको छ। यस क्षेत्रबाट आयात तथा निर्यातहुने वस्तुहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४.३०: आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.	२० मे.ट.	५०० टन २२ मे.ट.
गहुँ वा पिठो	मे.ट.	१० मे.ट.	२०० टन १३ मे.ट.
मकै	मे.ट.	—	—
तरकारी			
आलु	मे.ट.	११ मे.ट.	२०० टन १२ मे.ट.
टमाटर	मे.ट.	०.५ मे.ट.	१०० टन
काउली	मे.ट.	८ मे.ट.	११ मे.ट.
फलफूल			
केरा	मे.ट.	१ मे.ट.	—
आँप	मे.ट.	८ मे.ट.	२० मे.ट.
स्याउ	मे.ट.	१ मे.ट.	—
लिचि	मे.ट.	—	—
सुन्तला	मे.ट.	२ मे.ट.	—
दलहन			
मसुरो	मे.ट.	८ मे.ट.	१० मे.ट.
अरहर	मे.ट.	२ मे.ट.	—
मास		—	—
तेलहन			
तोरी	मे.ट.	३ मे.ट.	४ मे.ट.
नगदेवाली			
तिल		१ मे.ट.	२ मे.ट.
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	क्विन्टल	२७२ क्विन्टल	६०० क्विन्टल
मह	क्विन्टल	—	—
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर	२५ मे.ट.	२० मे.ट.
मासु र मासुजन्य उत्पादन	क्विन्टल	८०	५० क्विन्टल
अण्डा	क्यारेट	१००	—
जडिबुटी	क्विन्टल	—	—
गिट्टी वा बालुवा	मे.टन	—	९०० मे.ट.
अन्य			

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम

४.१२.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या ४९५ रहेको छ। जस अन्तरगत सबैभन्दा बढी सिलाई कटाई सम्बन्धी तालिम लिनेको संख्या १६१ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत तथा विषयगत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने परिवार संख्या
-----	--

नम्बर	सिलाई, बुनाई, बटिक, सडगार, सूचना तथा प्रविधि, ईलेक्ट्रिकल, ईलेक्ट्रनिक्स	निर्माण सम्बन्धी (राज मिस्त्रि, इन्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मेकानिक्स)	कृषि सम्बन्धी (जटी, जेटिए र खाद्य प्रशोधन)	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी	पर्यटन, टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार	कला सम्बन्धी	अन्य	तालिम लिएकाे छैन	उपलब्ध नभएको
१	३०	८	१६	४	४	०	०	१०८७	०	६०
२	२०	०	०	१	०	०	०	१०९५	०	३३
३	४०	१६	२०	३	२३	९	७	१००९	०	२३०
४	७	०	४	०	१	०	१	५८५	०	५४
५	६२	८	१६	७	४	२	२	९७२	०	१०१
६	२	०	४	२	१	०	०	११६१	०	१७
जम्मा	१६१	३२	५०	१७	३२	११	१०	५९०९	०	४९५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१२.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिनेहरुको कूल संख्या .. रहेको छ । जसमध्ये महिला र पुरुष क्रमशः ... रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.३२: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	जम्मा
१			
२			
३			
४			
५			
६			
जम्मा			

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

५.१.१ पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरता विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पाँच वर्ष माथिको कुल २५१८६ जनसंख्या मध्ये १६४६३ जना साक्षर रहेका छन् । जसमा पुरुषको १०३६० र महिलाको ६१०३ रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.१: पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरता विवरण

वडा नम्बर	साक्षरताको स्थिति				निरक्षर स्थिति				६ वर्ष भन्दा कम उमेर समुह				उपलब्ध नभएको	जम्मा
	पु	म	अन्य	उपलब्ध नभएको	पु	म	अन्य	उपलब्ध नभएको	पु	म	अन्य	उपलब्ध नभएको		
१	२४५६	१५६८	०	०	४९७	९९२	०	०	४३६	३२८	०	०	३१	६३०८
२	२०३६	११५०	३	०	५३८	१२४२	१	०	३५८	३५०	०	०	१६	५६९४
३	१८४२	१०८५	०	०	६३२	१११८	१	०	३७५	२९१	०	०	५४	५३९८
४	८८५	४४९	०	०	२९१	६०४	०	०	१८२	११८	०	०	२५	२५५४
५	१७७२	९६०	१	०	३५२	८०७	०	०	२८३	२३७	०	०	६७	४४७९
६	१३६९	८९१	०	०	५७५	८३१	०	०	१९३	१२७	०	०	४६	४०३२
जम्मा	१०३६०	६१०३	४	०	२८८५	५५९४	२	०	१८२७	१४५१	०	०	२३९	२८४६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.२ हालको साक्षरताको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा वडा नं. १ मा सबैभन्दा उच्च ६३.०७ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् भने सबैभन्दा न्यून वडा नं. ४ मा ५१.२६ प्रतिशत मात्र रहेको छ । लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.२: हालको साक्षरताको अवस्था

वडा नम्बर	साक्षरता दर (प्रतिशत)			६- वर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहको जनसंख्या		
	पुरुष	महिला	कुल	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७२.०९	५४.०५	६३.०७	२९७१	२५७३	५५४४
२	६९.३५	४१.७६	५५.५५	२५७८	२४०५	४९८३
३	६३.९८	४३.०९	५३.५४	२५०४	२२२७	४७३१
४	६४.६०	३७.९२	५१.२६	११८८	१०६६	२२५४
५	७२.६८	४७.०६	५९.८७	२१५८	१८०४	३९६२
६	६३.५३	४७.४७	५५.५०	१९६२	१७५०	३७१२
जम्मा	६८.२३	४५.९८	५७.१०	१३३६१	११८२५	२५१८६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.३ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्रको शिक्षाको स्तर विश्लेषण गर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरूको संख्या ३०७८ वा रहेको छ भने स्नातकोत्तर गर्नेहरूको संख्या ३३८ जना रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.३: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या										
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत तह	माध्यमिक तह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर तह	एमफिल वा माथि	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर	उपलब्ध नभएको
१	१२५१	७३३	११११	३२०	१७०	८१	५४	४५२	१५००	५७२	६४
२	११६८	६१४	४७८	२२४	४७	१	३	७२२	१७८८	६३९	१०
३	१११६	७२५	४२५	९३	१४	८७	१६५	४३२	१७७१	२१९	३५१
४	८१३	१२३	७०	३८	०	०	१	२९३	८९७	३११	८
५	७००	४७०	३९७	१७९	८६	३४	१८६	७७३	११६७	३६५	१२२
६	५७५	४१३	३३६	१३३	२१	३०	४४०	३७८	१४१६	२४३	४७
जम्मा	५६२३	३०७८	२८१७	९८७	३३८	२३३	८४९	३०५०	८५३९	२३४९	६०२

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.४ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.४: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा १-१२	जम्मा	कैफियत
आधारभूत	२१		२१	
माध्यमिक		७	७	
जम्मा	२१	७	२८	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.५ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल २८ मध्ये २१ आधारभूत र ७ वटा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन् । यी विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने पूर्व प्राथमिक तहमा ७९५, आधारभूत तहमा ४४५१ र माध्यमिक तहमा ७४६ जना रहेको पाइन्छ । विद्यालयतः तथा वडागत छात्रछात्राहरूको विवरण अनुसूची-१ राखिएको छ भने तहगत रूपमा अध्ययन गर्ने छात्र छात्राहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.५: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको किसिम	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत विद्यालय	२८४	३४६	६१४	१३२३	१२६९	२५९२	०	०	०	१६०७	१६१५	३२२२
माध्यमिक विद्यालय	८६	९५	१८१	९२३	९३६	१८५९	३३७	४०९	७४६	११६७	१४४०	२६०७
जम्मा	३७०	४४१	७९५	२२४६	२२०५	४४५१	३३७	४०९	७४६	२७७४	३०५५	५८२९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.६ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरू सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.६: सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नाम	ठेगाना वडा नं.
१		
२		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.१.७ विद्यालयको भौतिक अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका शैक्षिक संस्थाको भौतिक अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका २.७: विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेच्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		कुल	पक्की	कुल	पक्की							
B.S. Memorial	२		१		५	दैन	दैन	४	२०	कच्ची	छ	छ
Jalpa E.B.S.	२		२	३	५	दैन	—	५	५०	कच्ची	छ	छ
जेसिस आ.वि.	२	४		९		दैन	दैन	४	५०	छ	छ	छ
श्री.आ.स.प्राथमिक वि												
लौवापार	२	१	—	२	०	दैन	दैन	५	२०	छैन	छ	छ
बुधेश्वरी आधारभूत वि. हरिरावा	२	४	—	१५	—	दैन	दैन	४	१० m ²	पक्की	छ	छ
Ma Bhagwati E.B.	१	१	—	२२	—	छ	छ	५	२० m ²	पक्की	छ	छ
रुपनी एजुकेशनल एकेडमी	१	३	१	१४	२	छैन	छ	४ जना	१०० ²	कच्ची	छ	छ
युवा इस्लामिया मदरसा	१	२	१	३	१	छ	छैन	४	१० ²	पक्की	छ	छ
कन्छु नर प्रताप मा.वि.	१	५	३	६०	७	१	१	४	५ कठा	कच्ची	छ	छ
शयाकर उच्च मा.वि.	१	४		६०	—	छ	छैन	४ जना	५ कठा	कच्चि	छ	छ
ओम एकेडमी	१	२		८	—	छ	छैन	४	५ कठा	कच्चि	छ	छ
ल.ल.स.ज.मा.वि.	६	५	१	१३	५	छ	छ	४ जना	२० कठा	पक्की पर्खाल	छ	छ
युवा मा.आधारभूत वर्ष	६					छैन	छैन	४ जना	—	तारवार	छ	छ
जनता मा.वि.	५	३	१	८	२	छ	छ	४	१५	पक्की आधा बाँकी	छ	छ
मुतेश्वर नाथ प्रा.वि.	५	२		५		छैन	छैन	४	१०	कच्ची	छैन	छ
ग्लोबल इ.बो.स्कूल	५	१	२	३		छ	छैन	४		पक्की	छ	छ
मदरसा इस्लामियाँ तालिमूल कुरआन	५	१		१		छैन	छैन	भुइँमा	—	—	छ	छ
आ.वि. छपकी भथौल	४	४		८		छैन	कम्प्युटर ४ थान	३/४	७५०	पक्की पर्खाल	छ	छ जिर्ण अवस्था
जानकी बाल विकास केन्द्र हाल यस विद्यालयमा घुमाएको												
ओम एजुकेशनल एकेडमी	४		१		८	छ	छ	४	४० m ²	कच्ची	छ	छ
लव कुस इ.बो.	३	२	१	९	३	छ	छ	५ जना	१०० m ²	कच्ची	छ	छ
ज.रा.वि.स.प्र.वि.मकरी	३	४	—	८	—	छैन	छैन	४ जना	३० m ²	कच्ची	छ	छ
मा.वि.करैया हदियाँ	३	५	—	१२	—	छैन	छैन	५	०-१५-०	—	छ	छ

जनता राष्ट्रिय गजेन्द्र सावित्री प्रा.वि.	३	४	—	८	—	छैन	छैन	४	३० m ²	कच्ची	छ	छ
बुद्धभुमी एकेडमी	३	१		१	८	छ	छ	४	१०० m ²	कच्ची	छ	छ

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.८ शिक्षक विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका आधारभूत र माध्यामिक तहमा विद्यालयगत शिक्षकगत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ । रहेका यस्ता शिक्षकहरुको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण **अनुसूची-३** मा रहेको छ भने तहगत रुपमा देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ३८: शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
B.S.Memorial	२	संस्थागत		३	३	३		१	१	१
Jalapa E.B.S.	२	संस्थागत		४	२	२		१	१	१
जेसिज आ.वि.	२	समुदायिक	५	१	२	२				
आ.स.प्रा.वि.लौवापार	२	सामुदायिक	२	१	१	१				
श्री बुधेश्वरी आधारभूत वि.हरीरावा	२	सामुदायिक	४	४	५	७				
कन्छू नरप्रताप मा.वि.	१	सामुदायिक	१८	१५	३	३				
ओम एकेडमी	१	संस्थागत		३	३	४				
Maa Bhagawati Academy	१	संस्थागत		१२	७			३	३	२
रुपनी एजुकेशनल एकेडमी	१	संस्थागत		११	५	२	३	३	३	३
युवा इस्लामिया मदरसा	१	मदरसा	२	१	१	१				
ल.ल.सं.ज.मा.	६	सामुदायिक	१९	१३	३	३	—	४	२	५
मनोरंजन/लौगी एजुकेशनल एकेडमी	६	" "	७	९	३	३	—	२	२	१
नव युवा वर्ष नि.मा.वि.	६	संस्थागत	—	६	४	४	—	३	२	५
जनता मा.वि.बसबिष्टी	५	सामुदायिक	१६	१३	२	२	—	१	१	—
मदरसा इल.कुरआन	५	मदरसा	०४	०३	०१	—	—	१	१	१
मुकेश्वरनाथ प्रा.लि.	५	सामुदायिक	०४		०४					
ग्लोबल इ.बो.स्कूल	५	संस्थागत	—	०६	०२			१	१	१
आ.वि. छपकी भथौल	४	सामुदायिक	५ राहत—१	४						
ओम एजुकेशनल एकेडमी	४	संस्थागत		२	३	२		१	१	१
लव कुस इ.बो.स्कूल	३	संस्थागत		८	३	२	१	१	१	१
ज.रा.वि.स.प्र.वि.मकरी	३	सामुदायिक	१	१	२	२				
मा.वि.कटैया,हर्दिया	३	सामुदायिक	१२	७	१	१	—	२	—	३
जनता राष्ट्रिय गजेन्द्र सावित्री प्रा.लि.	३	सामुदायिक	१	२	२	२				
बुद्धभुमी एकेडमी	३	संस्थागत	—	४	३	३		१	१	१
जम्मा										

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.९ भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर

गाउँपालिका भित्र रहेका आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर औषत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ भने वडागत विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-४** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४९: भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसार गुम्बा)	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
B.S.Memorial	२	२५	२५		२५	२५							
जेसिस आ.वि.	२	४४	५६										
श्री.	६	२०	४०	७५	—	—	—	५१.८३	४२.६९	—	१००	—	—
जनता मा.वि.बसबिष्टी	५				८६.१७	८४.९४		४०.७४	४१.८६		७७.२७	८४.९४	
मदरसा इ.ता.कुरआन	५	३५											
मुक्तेश्वर प्रा.लि.	५	३०											
ग्लोबल इ.बो.स्कूल	५	५६											
ओम एजुकेशनल एकेडमी	४	५ %	२%		१००%	१००%							
ज.रा.वि.स.प्र.वि. मकरी	३	४	४										
मा.वि.कटैया, हर्दिया	३	१०० %	२%	१० %	७० %	७३ %	८० %	४४ %	४७ %		१०० %	१०० %	
लवकुश बोर्डिङ्ग स्कूल	३												
जनता राष्ट्रिय गजेन्द्र सावित्री प्रा.लि.	३	४ %	४ %		४० %	६० %							
बुद्धभुमी एकेडमी	३	५५ %	४५ %		१०० %	१०० %							
कन्छु नरप्रताप मा.वि.	१	६%											
ओम एकेडमी	१												
माँ भगवति एकेडमी	१												
रुपनी एजुकेशनल एकेडमी	१												
युवा इस्लामियाँ मदरसा	१												
जम्मा													

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.११ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

यस क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरूमा छात्रवृत्ति सुविधा र दिवा खाजा पाउने विद्यार्थीहरूको स्थिति हेर्दा क्रमशः ३४५९ र ३५०२ जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-६** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.११: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको किसिम	छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	२५३	१२६२	११११	११८०
माध्यमिक विद्यालय	६२७	१३१७	५७७	६३४

जम्मा	८८०	२५७९	१६८८	१८१४
-------	-----	------	------	------

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१२ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विवरण

विद्यालयहरूमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा देहाय अनुसार रहेको पाईन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-७** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.१२: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)
B.S. memorial	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	
Jalpa E.B.S.	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	
जेसिस आ.वि.	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	
आ.स.प्रा.वि. लौवापार	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	छैन
बुधेश्वरी आधारभुत वि. हरिरवा	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	छ
कन्छू नरप्रताप मा.वि	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	
रुपनी ए.एकेडमी	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
माँ भगवती इंगलिस बो.स्कुल	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
युवा इसलामियाँ मदरसा	१	"	"	भएको	"	"
ल.ल.स.डा.मा.वि	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
नव युवा वर्ष नि.मा.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
जनता मा.वि.बसविट्टी	५	भएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
मुकेश्वरनाथ प्रा.वि.	५	भएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ग्लोबल इ.बो.स्कुल	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
आ.वि. छपकी भथौल	४	नभएको	नभएको	—	—	—
ओम एजुकेशनल एकेडमी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
लव कुस इ.बो.स्कुल	३	छैन	छैन	छ	छैन	छ
ज.रा.वि.स.प्रा.वि.	३	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन
मा.वि.कटैया,हर्दिया	३	—	भएको	भएको	नभएको	नभएको
जनता राष्ट्रिय गजेन्द्र सावित्री प्रा.वि.	३	—	—	भएको	—	—
बुद्धभूमि	३	—	—	—	—	—

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१३ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरूमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्न विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता विषयहरूको स्थिति देहाय अनुसार पाईन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-८** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.१३ : बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
B.S.M.	२	छ	छ	छैन	छैन
Jalpa E.B.S.	२	छ	छ	छ	छ
जेसिस आ.वि.	२	छ	छ	छ	छैन

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
आ.स.प्रा.वि.	२	छ	छ	छैन	छ
बुधेश्वरी आधारभूत वि. हरिरवा	२	छ	छ	छ	छ
जनता मा.वि.बसविट्टी	५	भएको	भएको	नभएको	भएको
लु. लु. स.ज.मा.वि.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
नवयुवा वर्ष नि.मा.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आ.वि. छपकी भयौल	४	नभएको	भएको	भएको	भएको
ओम एजुकेशनल एकेडमी	४	भएको	भएको	—	भएको
रु.ए.रुपनी	१	छ	छ	छैन	छ
माँ भगवती इ.बो.स्कूल	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
युवा इसलामियाँ मदरसा	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
ओम एकेडमी	१	भएको	नभएको	नभएको	भएको
कन्छु नर प्रताप मा.वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
लव कुस इ.बो.स्कूल	३	छ	छ	छ	छ
ज.रा.वि.स.प्र.वि.मकरी	३	छ	छ	छ	छ
मा.वि.कटैया,हर्दिया	३	भएको	भएको	भएको	भएको
जनता रा.गजेन्द्र सावित्री प्रा.वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
बुद्धभूमि एकेडमी	३	भएको	भएको	भएको	भएको
मुक्तिनाथ प्रा.वि.	५	भएको	भएको	नभएको	भएको
गलोव इ.बो.स्कूल	५	भएको	नभएको	नभएको	भएको
मदरसा इसलामियाँ तामुल कुरआन	५	भएको	नभएको	नभएको	भएको

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१४ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयहरूले उपलब्ध गराउने छात्रवृत्तिको अवस्था देहाय अनुसार पाईएको छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण अनुसूची-९ मा प्रस्तुत गरिएको छ भने तहगत छात्रछात्राहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६.१४: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
B.S.M	२	४०	१०				२	३	२	२		
Jalpa E.B.S.	२	४०	२०	१			२	२	१	१		
जेसिस अ.वि.	२	६८	१				२	२	१	१		
आ.स.प्रा.वि.	२	७३	७६				—		—	—		
बुधेश्वरी आधारभुत विद्यालय हरिरवा	२	४०	८०	१	१							
ओम एकेडमी	१	६	९				५	३	५	०		
रुपनी एजुकेशनल एकेडमी	१	२					५		५			
कन्छुनर प्रताप मा.वि.	१											
.लु.ल.स.ज.मा.वि.तेरहोता	६	८६	८९	—	—	—	—	—	—	—	—	—
जनता मा.वि.बसविट्टी	५	१२२	१४५	—	—	१५४			३	७		
आ.वि. छपकी भथौल	४	५०	७५			७५						
ओम एजुकेशनल एकेडमी	४	१०	३०				२	३	५	११		
लव कुस इ.बो.स्कूल	३	५०	३१						छ	छ		
ज.रा.वि.स.प्र.वि.मकरी	३	२७	४६		१							
मा.वि.कटैया,हर्दिया	३	५६	८०	—	—	२०७	—	—	—	—		

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
लव कुस इ.बो.स्कूल	३	५०	५१	—	—				छ	छ	—	—
जनता रा.गजेन्द्र सावित्री प्रा.वि.	३	२७	४६	—	—		—	—	—	—	—	—
बुद्धभुमि एकेडमी	३	२	२	—	—	—	१	—	१	१	—	—

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१५ बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र समुदायमा कुल वटा बाल विकास केन्द्र रहेको पाइन्छ । यी बाल विकास केन्द्रहरुमा ... जना बालबालिकाहरुले अनुभव लिईरहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.१५: बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

बाल विकास केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	बालबालिका संख्या		भवन संख्या		कोठा संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड बालको किसिम	स्वच्छ खानेपानी
		बालक	बालिका	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची			
जम्मा										

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१६ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा देहाय अनुसार रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.१६: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या				
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी	
१	१००				
	८०				
	२००	५०			
	१३०				
	४४२	२००			
	सबै(१७५)				
२	१००	१००	१००		१००
३	३८५				
३	७९२	५४	६०		२०
३	१५	३०	१		१
३	बुद्ध भुमि एकेडमी २२१				✓
३	१००				
४	४४५ जना	१४०			
५	९० जना	✓			
२		✓	✓		
रा.वि.९		✓	✓		
६	३००	१५०	४००		
	१५०	१००			
	५५				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस शिर्षकमा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था र विवरणको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल स्वास्थ्य संस्थाहरु कार्यरत जनशक्ति विवरण देहाय अनुसार रहेको पाईन्छ ।

तालिका ७७: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार *	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)						
			स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसूती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
स्वास्थ्य चौकी रायपुर	१	३	७	७	१	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ	छैन
युनिक अस्पताल	१	१		२७	५५	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
स्वास्थ्य चौकी नभएको	२											
तेरहोता स्वास्थ्य चौकी	६	सरकारी	६	५	—	—	—	छ	—	६	६	—
जमुनी मधेपुरा हे.पो.	४	सरकारी	७	७	छैन	—	—	छ	—	छ	छ	—
रुपनी गा.पा.-४ सप्तरी	४											
स्वास्थ्य चौकी	३	३	७	७	—	—	—	छ	—	छ	छ	—
बसपिटी स्वास्थ्य चौकी	५	३	७	७	—	—	—	छ	छैन	छ	छ	छैन

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरुको अवस्था हेर्दा सुरक्षित मातृत्व र पोषण सेवा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४.१८: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
			सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
स्वास्थ्य चौकी रायपुर	१	स्वा.चौ	छ	छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	—
रुपनी स्वा. चौकी	१									
युनिक अस्पताल	१	अस्पताल	छ	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	
तेरहोता स्वास्थ्य चौकी,सप्तरी गा.पा.६	६	सरकारी	६	६	छैन	६	छैन	छैन	छ	
स्वास्थ्य चौकी जमुनी मधेपुरा	४	सरकारी हे.पो.	छ	छ	छैन	छ	छ	छ	छ	
स्वास्थ्य चौकी कटैया	३	३	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	—
बसपिटी स्वास्थ्य चौकी	५	३	छ	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.१९: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या								
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेब	अनमी	ल्याब टेक्निसियन	अन्य	अन्य
स्वास्थ्य चौकी रायपुर	१	स्वा.चौकी	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ	छैन	—	—
युनिक अस्पताल	१	१	५	४	४	६	३	३	२		
तेरहोता स्वास्थ्य चौकी	छ		छैन		१	—	३	२	—	का.स.	१
स्वा.चौकी जमुनी मधेपुरा सप्तरी	४	स्वा.चौ	छैन	छैन	१	छैन	३	२	छैन	१(का.स.)	
स्वास्थ्य चौकी कटैया	३	३	—	—	१	—	३	२	—	१	—
सर्पपिटी स्वास्थ्य चौकी	५	३	—	—	१	—	३	२	—	का.स.१	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

प्रमुख वस्तीहरुबाट स्वास्थ्य संस्थामा पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यी स्वास्थ्य संस्थामा आईपुग्न लाग्ने समयका आधारमा वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.१९: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आईपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१		✓		
२		✓		
३	१४५	१२०	०	०
४	१४५	१२०		
५			✓	
६	४५०	३५०	४००	—

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.२.५ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

गापा क्षेत्रमा विगत १ वर्षको तथ्यांकको आधारमा मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण र संख्या देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ५.२०: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मृत्युका कारण अनुसार १ बर्ष भित्र मृत्यु हुनेको संख्या										जम्मा
	महामारी		सर्ने रा्ग (टिबी, जण्डिस, अादी)		HIV/AIDS		नसर्ने राेग (रक्तचाप, दम, मधुमेह, क्यान्सर अादि)		दुर्घटना		
	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	
१	०	०	०	०	०	०	३	१	१	३	८
२	०	०	०	०	०	०	४	४	३	०	११
३	०	०	१	१	०	०	२	०	१२	१	१७
४	१	०	०	२	०	०	१	१	०	०	५
५	०	०	२	३	०	०	१	३	२	१	१२
६	०	०	०	०	०	०	१	०	४	१	६
जम्मा	१	०	३	६	०	०	१२	९	२२	६	५९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.६ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिका र केन्द्रबाट खोप लिनेको संख्या वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.२१: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका			६ म. मुनिका बा(लबालिका)
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनीका	विसिज	पेण्टाभ्याङ लेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा/रुबेल	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित	भिटामिन ए खाएका (कार्तिक, २०७४)	
१	२३०	४२०	८९३	२३०	२३१	२३१	२२४	२०३	७९५	४२	११९५	छ
	१३५	२७१	६४३	८५	८४	८४	७३	८३	४८९	१०	४८९	
४	५२	५०	२९८	४३	०	३८	६६	२३	६८	०	२५०	३१
३												
डाटा उपलब्ध नगराएक												

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकमा गाउँपालिकाको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.२२: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	गर्भावस्था १ तथा सुत्केरी भएको ४५ दिन सम्म आइरन चक्की खानेको संख्या	गर्भावस्था १ जुकाको औषधी खाएकाको संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)				स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
६		२	२			१			
		७	६	२		११			
		७	८	३		१२			

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	गर्भावस्था १ तथा सुत्केरी भएको ४५ दिन सम्म आइरन चक्की खानेको संख्या	गर्भावस्था १ जुकाको औषधी खाएकाको संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)				स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
		१२	८			१३			
		१६	१३			१२			
		५	९			१			
		२	३			०			
		२	४			३			
४	७९	१८	२०	४२	११९	४९	०	०	१४
		३	१			१०			
३	२०	१९	१९	१९	१८	१९	—	९	११
३	११	९	९	९	८	९	—	१	३
	१०	८	८	८	८	८	—	—	२
	१४	१३	१३	१३	१२	१३	—	३	३
	१९	१९	१९	१९	१८	१९	—	—	४
	१९	१८	१८	२५	२२	२५	—	—	५
	१४	१२	१२	१२	१०	१२	—	—	४
	१५	१३	१३	१३	११	१३	—	—	५
	१९	१९	१९	१९	१७	१९	—	—	४
	जम्मा	५६	५४	५	—	२६३	०	०	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.८ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५.२३: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१										
२										
३	—	१८	१	—	२५०	१०	२८	—	—	१
	—	९	—		१००	२	३	—	—	१
	—	८	—	—	१२५	३	५	—	—	१
	—	१३	—	—	१३५	५	७	—	—	१
	—	१८	१	—	१२०	६	१२	—	—	१
	—	२५	—	—	१३५	५	१३	—	—	१
	—	१२	—	—	१२५	५	१५	—	—	१
	—	१२	—	—	१००	३	७	—	—	१
	—	१९	—	—	५५	२	५	—	—	१
४	०	४३	०	०	५०३	X	२३	X	३५	३
५										
६					१७७		७८		२६	९
	जम्मा	२०९	—	—	२८५९	— १७७	—	३७५	९	

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसूती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
	जम्मा					-		-		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.९ गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढि निमोनियाका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ। रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४.२५: गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	४१९	४१९	४८	-	-
२	भाडा पखाला	२३७	२३७	२२५	-	-
३	मलेरिया	-	-	-	-	-
४	कालाजार	-	-	-	-	-
५	क्षय रोग (टिबी)	१९	१४	६	१	-
६	कुष्ठ रोग	३	३	३	-	-
७	रक्तचाप	८	८	-	-	-
८	मृदु रोग	-	-	-	-	-
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर	४३२	४३२	२४०	-	-
१०	पक्षघात	१	१	-	-	-
११	एचआईभि एड्स	-	-	-	-	-
१२	क्यान्सर	-	-	-	-	-
१४	मधुमेह (चिनी रोग)	-	-	-	-	-
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	७९	७९	७४	-	-
१६	प्रसूतीजन्य रोग	-	-	-	-	-
१७	अन्य	-	-	-	-	-
जम्मा		५९६	५९६	५९६	-	-

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.१० परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

स्वास्थ्यको अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिका भित्रको कूल जनसंख्या मध्ये ७६ दीर्घरोगी, ५०९ सामान्य रोगी र २७७८० स्वस्थ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५.२६: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या				
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	६०५५	२०५	१९	२९	६३०८
२	५६६२	१६	११	५	५६९४
३	५२०४	१४१	२९	२४	५३९८
४	२५२०	२६	२	६	२५५४
५	४३४९	१०२	५	२३	४४७९
६	३९९०	१९	१०	१३	४०३२
Total	२७७८०	५०९	७६	१००	२८४६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.११ बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था

बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था हेर्दा स्वास्थ्य संस्थाको तथ्यांक अनुसार गाउँपालिका भित्रजना कुपोषित बालबालिका रहेकोमा . जना बालबालिका वडा नं. ...मा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत छ ।

तालिका ५.२७: बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था

वडा नं	संख्या	कैफियत
१	-	
२	-	
३	-	
४	-	
५	-	
६	-	
जम्मा		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.२.१२ जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

यस गापा क्षेत्रमा स्वास्थ्य विमा गर्ने १९ परिवार रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.२८: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विमा गरेका वा नगरेका परिवार सदस्य संख्या					
	जीवन विमा	स्वास्थ्य विमा	अन्य विमा	कुनै पनि गरेका छैन	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	१२	०	०	१०८	१०२८	११४८
२	२	०	०	४२	१०७४	१११८
३	०	०	०	१	११२३	११२४
४	०	०	०	२	५९७	५९९
५	०	०	०	३३	१०३५	१०६८
६	५	०	०	१५	११५४	११७४
जम्मा	१९	०	०	२०१	६०११	६२३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.१३ फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण

स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुचकांक फोहोरमैला व्यवस्थापनको सन्दर्भमा हेर्दा यस गाउँपालिका भित्र प्रति परिवार करिब फोहोर विसर्जन गर्ने सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.२९: फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण

वडा नम्बर	प्रति परिवार विसर्जन हुने फोहोरमैला (केजी)	कुहिने र नकुहिने वर्गीकरण गरी घरभित्र विसर्जन गर्ने परिवार संख्या
१		
२		
३		
४	छैन	छैन
५		
६		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ६२३१ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा बढी ५६४१ घरपरिवारले ट्युबवेलको पानी उपयोग गर्दछन् । विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.३०: खोपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	खानेपानी उपयोगको स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या									
	पाइपधारा घर कम्पाउण्ड	पाइपधारा सार्वजनिक	डिप वोररिङ्ग	ट्युबवेल-हेन्डपम्प	ढाकिएको इनार-कुवा	नढाकिएको इनार-कुवा	मूलको पानी	नदी खोला	अन्य	जम्मा
१	०	०	१	११३६	२	७	०	०	२	११४८
२	०	०	०	१११२	०	४	०	०	२	१११८
३	०	३	५४८	५७२	१	०	०	०	०	११२४
४	०	०	०	५९६	२	०	०	०	१	५९९
५	०	१	०	१०६४	२	०	०	०	१	१०६८
६	०	१	१	११६१	१	७	०	०	३	११७४
जम्मा	०	५	५५०	५६४१	८	१८	०	०	९	६२३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा ५६९६ घरपरिवार शौचालय रहेको छ । जसमा ३८२४ घरपरिवारले सामान्य शौचालय, १६७७ फ्ल्सभएको सेफ्टीट्यांक सहित र त्यसपछि क्रमश अन्य रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.३१: शौचालय प्रयोगको अवस्था

वडा नम्बर	शौचालयको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या					
	शौचालय नभएको	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेफ्टी ट्यांक)	साधारण	अन्य	जम्मा
१	५२	०	८००	२९३	३	११४८
२	५५	०	१२०	९४१	२	१११८
३	९९	०	१	१०२४	०	११२४
४	१४८	१	१	४४९	०	५९९
५	७४	३१	७२५	२३७	१	१०६८
६	१०७	१५३	३०	८८०	४	११७४
जम्मा	५३५	१८५	१६७७	३८२४	१०	६२३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.३ सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र सार्वजनिक शौचालयको सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.३२: सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक शौचालय रहेको स्थान	ढल रहेको टोल र मिटर
१	रुपनी बस सटेण्ड	रुपनी बजार

वडा नम्बर	सार्वजनिक सौचालय रहेको स्थान	ढल रहेको टोल र मिटर
२		
३	हटिया देखि पुर्व	कटैया, ५ m को हल
	मा.वि. कटैया वडा कार्यालय	कटैया, ५ m को हल
	रामजानकी मन्दिर(को आगाडी)	कटैया, ५ m
	कमला मा थान	कटैया, ५ m
	राजाजी डिहवार कलव अगाडी	कटैया, ५ m
४	छैन	छैन
५		
६	चहवी दल (२ ओटा सार्वजनिक सौचालय)	कलहुवा, तेरहौता
जम्मा		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.३.४ खानेपानीका मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण

तालिका ५.३३: खानेपानीका मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	खानेपानीका मुहान/ कुवा	स्थान	वडा	उपयोगको अवस्था
१				
२				
३				
४				
५				
६				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.३.५ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

गाउँपालिकाको सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.३४: सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व
२	पौवा	२० बिघा	छिमेकीहरु	गाउँ पालिका
२	पीपराही	१० "	"	"
२	लौवापार	१० "	"	"
२	हरिरवा	८ "	"	"
१	कदम फिल्ड	२५० m ²	हटिया	वडा कार्यालय
१	रामपुर मा.वि.स्कुल छेउको जग्गा	१०० m ²	गणेश यादव र मुखिलाल यादव	" "
१	प्रहरी अस्पताल देखि उत्तर	३०५० m ²	इदारिम मियाँ र रबिया "	"
४	तिनै टोलमा	८४ बिघा	छरछीमेकी	गाउँपालिका
३	रामजानकी मन्दिर प्राङ्गण	१ बिघा १५ कठ	गाउँलेले उपभोग	रामजानकी मन्दिर

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण

यस शिर्षकमा महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरणसँग सम्बन्धीत बालबालिकाहरूको अवस्था, बाल क्लब तथा सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्थाका बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.४.१ कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका

यस गाउँपालिका भित्र वडा नं.बालक तथा ... बालिका गरी कुल जना बालबालिका कामदारका रुपमा घरबाहिर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.३५: कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका

वडा नं.	कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका संख्या		जम्मा
	बालक	बालिका	
१			
२			
३			
४			
५			
६			
जम्मा			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.४.२ बालक्लब तथा संजालको विवरण

गाउँपालिकाका वडाहरूमा रहेका बालक्लबहरू विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.३६: बालक्लब तथा संजालको विवरण

बाल क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या	
		बालक	बालिका
फुलवारी बाल संजाल	बसबिट्टी	८	७
—	—	—	—

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.४.३ घरपरिवार बिहिन बालबालिकाको विवरण

यस गाँवमा घरपरिवार बिहिन बालबालिका सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.३७: घरपरिवार बिहिन बालबालिकाको विवरण

वडा नं.	घरपरिवारबिहिन बालबालिकाको संख्या		जम्मा
	बालक	बालिका	
१	१(टार्जन नाम्हो), रुपनी बजार (साना किसान मा बस्छु)		१
२	३०	२५	५५
३			
६			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.४.४ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपांग, आंशिक अपांग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरुको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.३८: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

वडा नम्बर	जेष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	९८	९२	१६६४०००	१०१	७८८०००	४६	४	८००००	१	१	४८००	७०	९६	२५७२०	४८	५१	५,५२०००
५	२०	४४	५,१२०००	१२४	६८४०००	६	४	८००००	१	१	४८००	७०	९६	२५७२००	४८	५१	५,५२०००
२	८२	६८	२३६००००				६	९६००		६	२८८००	७८	८५	२६०८००	६८	४०	२३६००००
४	९	९	१,४४,०००	५०	२,२४,०००	१	२	२४,०००	-	-	-	२९	१९	७६,८००	२९	२२	२,६०,०००
३	८७	८५	१३७६	१२०	४८०	२	८	८०		५	१२०	७३	७४	२३५२	६३	७७	७९२ दोस्रो कीता
३	८७	८५	१३७६	१२०	४८०	२	८	८०		५	१२०	७३	७४	२३५२	६३	७७	७९२ प्रथम
५	२०	४४	५,१२०००												४८	५१	५,५२०००
६	७६	५४	१०४००	१	४०००	२	६	६४००	१	४	१२०००	७३	९४	२६१४००	९९	६५	७५६०००
जम्मा																	

स्रोत: वडा कार्यालय, २०७५

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र खेलमैदान, पार्क आदिको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.३९: खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	लौवापार पश्चिम पट्टीमा	खेलकुद	१ क्षेत्रफल	सरकारी	-	-
२						
३	विधालयको चौरी	१	१ विघा	सामुदायिक	-	-
४						
५						
६	ल.ल.स.ज.मा.वि.	खेलकुद	३०	सरकारी	-	-

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.५.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

तालिका ५.४०: व्यवसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
२						
४						
५						
७						

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.५.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका युवा क्लब सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.४१: युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

युवा क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या		मुख्य कार्य
		युवा	युवती	
जागरुक युवा क्लब	प्रिवाही-२	१५	—	सामाजिक विकास कार्यहरु
चेम्पीयन युवा क्लब	रुपनी बजार		४६	क्रिकेट खेलने, फुटबल, भलीबल
युवा आदर्श क्लब	रुपनी बजार		२६	भलिबल र क्रिकेट खेल्ने
जय बाबा डिहवार युवा क्लब	नकटी छ		२१	खेलसम्बन्धी
किएटोम सोचालय क्लब	—६ तेरहौता	२५	—	खेलकुद
B S B S Ports Club	६ तेरहता विरेन्द्र बजार	२५	—	खेलकुद
आर.जी.युवा टिम रुपनी	रुपनी गा.पा. वडा नं ४	२५	—	खेलतथा मनोरञ्जन
दिनाभद्र युवा क्लब	कटैया टोल	७		
राजाजी डिहवार युवा क्लब	कटैया टोल			
दिपजोती युवा क्लब	कटैया टोल	११		खेलकुद

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.५.४ युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण

गापा क्षेत्रमा रहेको युवा शिर्जनशिलता, उद्यमशिलता सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५.४२: युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण

वडा नम्बर	व्यवसायिक खेलाडी संख्या (राष्ट्रिय वा पेशेवर)	व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या
१	—	—	—
२	—	—	—
३	—	—	—
४	—	२१	५
५	—	—	—
६	—	—	—

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ सार्वजनिक स्थल र पाटी पौवा

तालिका ५.४३: सार्वजनिक स्थल र पाटी पौवा

वडा नम्बर	सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६.२ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

यस गापा क्षेत्रमा मनाईने चाँडपर्वको र जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.४४: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
२	दशै	लौवापार	कार्तिक	भगवती माताको मूर्ति निर्माण +सजावट	
१	ढेउसी,भेलोनी,महोरम,चेतीदशै, दशै,तिहार,छठ,होली,जितिया				
६	दशै,तिहार,छठ,होली,जितिया,भेलोनी	तेरहोता	—	—	—
५	सिरुवा	बसविट्टी	वैशाख		
	नाग पञ्चमी	"	सावन		
	दशै	"	असोज		
	जितिया	"	" "		
	तिहार	"	कार्तिक		
	छठ,माघे शंकाती	"	"		
	होली	"	फाल्गुन		
	चैती नखी	"	चैत्र		
४	लक्ष्मी पुजा	रुपनी गा.पा. ४	कार्तिक	धार्मिक	
	रक्षा बन्धन	महन्थबावा स्थान	भाद्र महिना	तथा ऐतिहासिक	
३	सिरुवा पर्व,घडि पुजा			"	
३	नाग पञ्चमी,कृष्णाअष्टमी,चर्चन,जितिया,दशै,तिहार,छठ,एकादशी,रामनवमी,बिवाह पञ्चमी,पुषि पुर्निमा,होली,माघ संक्रान्ती,पञ्चमी,होली			"	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.६.४ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

तालिका ५.४५: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६.५ सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण

तालिका ५.४६: सुरक्षा निका सम्बन्धी विवरण

सुरक्षा निकाय रहेको स्थान र संख्या			
जनपथ प्रहरी			
स्थान	कार्यालयको किसिम	प्रहरी संख्या	संख्या

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

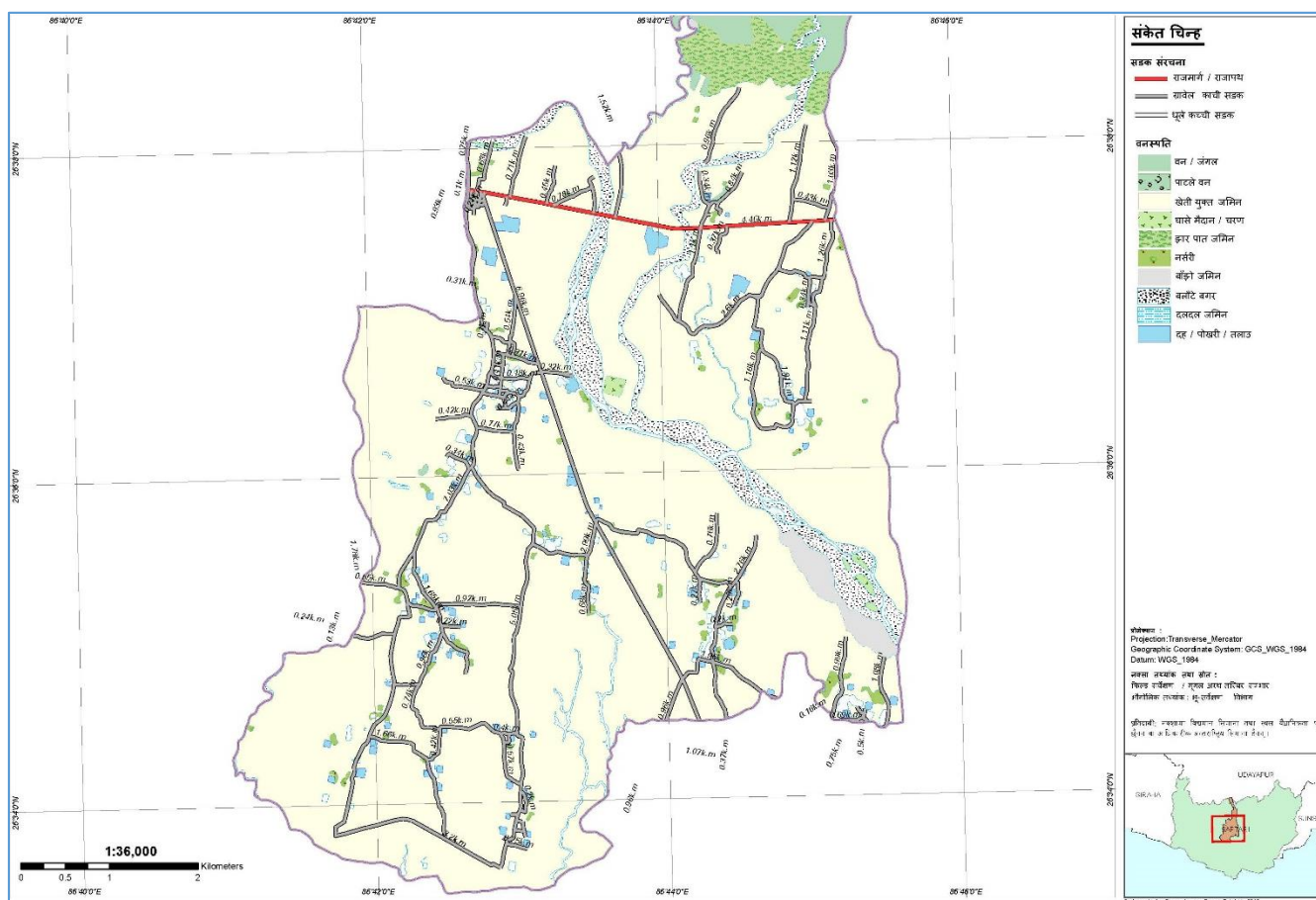
परिच्छेद ६: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्था सम्बन्धी सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरु समावेश गरिएको छ ।

६.१ यातायात पूर्वाधार

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेको सडक विवरण देहाय अनुसार रहेको छ । राजमार्ग देखि अन्य भागमा जाने सडक कच्ची तथा निर्माणाधीन रहेका छन् ।

६.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

श्रोत: स्थानीय श्रोत नक्शांकण सर्वेक्षण, २०७५

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको सडक तथा सञ्जाल सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६.१: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
२	कृषि सडक	पीपराहि चोक	कटैया	२.५km	ग्राभेल	३०००
	लौवापार सडक	लौवापार चोक	हरिरवा	१.५ km	कच्ची	४०००
	खरुरिया जानेवाटो	स्कूल रा.प्रा.वि.	खपेठ	१ km	कच्ची	२५००
	डबरा सडक	डबरा वान	फुटवल खेलमेदान	१ km	कच्ची	२२००
१	महेन्द्र राजमार्ग	खोखसर	जगमोहन	३ km	कालो पत्रे	६०००

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
	कृषि रोड	रुपनी बजार	हरिरवा	४ km	ग्राभेल	८०००
	राजविराज रोड	"	युनिक कलेज	३.५ km	कालो पत्रे	२०००
	रुपनी बजारभित्रका सडकहरू			२ km	कच्ची	२०००
	मा.बि.रायपुर जाने बाटो	चौधरी टोल	कृषक सडक	२ km	कच्ची	२०००
	चौधरीटोलको बाटो	खाँडो नदि चौधरी टोल हुदै	खाँडो नदि	१ km	कच्ची	२०००
	पासवान टोलको बाटो	दुर्गानन्द भाको घर	कृषि सडक सम्म	१ km	कच्ची	१५००
	नकटि छ क बाटो	भोला प्रसाद यादवकौ घर	उपेन्द्रनारायण यादवको घर	१ km	कच्ची	१०००
	नकटि छ र नको बाटो	मा.बि. रायपुर	कृषि सडक	१.५ km	कच्ची	१२००
		रुनदि यादवको	कृषि सडक	६०० m	कच्ची	२००
	कदम हटिया रोड	कृषि रोड	मुतनी नदि	१.५ km	कच्ची	५०
	रायपुर छ को बाटो	कृषि सडक	खानेपानी	१ km	कच्ची	६०
	नकटि छ को बाटो	डिहवार थान	जिवन यादवको घर	५०० m	कच्ची	५००
	रायपुर ८ को बाटो	कृषि सडक हरेराम यादवको घर हुदै	महेन्द्र यादवको घर	५०० m	कच्ची	५००
	मुसहरीको बाटो	मुसहरी पुर्व टोल	मुसहरी पश्चिम टोल सम्म	३०० m	कच्ची	१०००
६	स्कूल जाने सडक	बिरेन्द्र बजार	तेरहौता खाँडो खोला	६	६कि.मी.	ग्राभेल
६	तेरहौता जानेबाटो	" "	" "	" "	" "	—
	गाईघाट रोड	"	भलुवाही पुल	२ km	ग्राभेल	५००
	खाडोको बान इस्लामपुर जाने बाटो	राजमार्ग	इस्लामपुर	६०० m	ग्राभेल	५००
	राजमार्ग इस्लामपुर जाने बाटो	"	"	७०० m	कच्ची	१०००
	रुपनी मंदिरको बाटो	"	रुपनी मंदिर	१ km	कच्ची	१०००
	रुपनी चौधारे टोल जाने बाटो	"	खाने पानी टैंक सम्म	२ km	"	२०००
	रुपनी पहाडी टोल र मुस्लीम टोल जाने बाटो					
	कृषि सडक	"	मुस्लीम सडक	१.५ km	"	१०००
		"	खाडो नदी सम्म	१ km	"	५००
५	ग्राइभेल बाटो	बसविट्ठी	मुसहरनीया	१	कच्ची र ग्राइभेल	३०००
	"	"	कुम्रोल			
	कच्ची बाटो	कुम्रोल	धुरीगाँउ		ग्राइभेल	३५००
४	शहिद इन्द्र देव मार्गा	मम्पन्हर	लौवापार	४ km	कच्ची	४०००
३	कृषि सडक	हर्दिया,कटैया	रुपनी	२० km	कच्चि	—
	कृषि सडक	शम्भुनाथ	पथरगाडा	२० km	ग्राभेल	—

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.१.२ पैदल मार्ग

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरू पैदलमार्गले जोडिएको देखिन्छ । पैदलमार्गहरूको विस्तृत वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ६.२: पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
	मुसहरी गोरेटो बाटो	मुसलिम टोल	डेमन पोखरी सम्म	०.५ km	४०००
५	बसबिट्टी	वाडा कार्यालय	कृष्णा मन्दिर	२	३०००
	मुसहरनिया	शिवमन्दिर	ससिया मन्दिर	आधा कि.मी.	१२००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.१.३ पुल तथा पुलेसा

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खोलानालाहरूमा रहेका पक्की पुलहरूले गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूलाई जोडेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ६.३: पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	खाडो पुल	खाडो	वार्ड १	वार्ड ६	पक्की	२०० m	ठिकै	२०३५
२	मार्डरामपुर	कटान नदी	पीपराही	राजविराज	पक्की	५m	जिर्ण	२०७३
४	मम्पहरूको पुल	पम्प नहर	छपार्क	खुरहुरिया	पक्की	५ km	जिर्ण	२०२५
३	मुतनी नदिको पैली पुल	मुतनी नदिको पैली	हर्दिया	हर्दिया	पक्की	८ m	ठिकै	२०६८
	नेडहा धारको पुल	नेडहा धार	कटैया	लौवापार	पक्की	७ m	ठिकै	२०६९

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.१.४ सवारी रुटको विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विभिन्न सडक खण्डहरूमा सार्वजनिक बस, जीप तथा निजी मोटरसाइकलहरू सञ्चालन भईरहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६.४: सवारी रुटको विवरण

सवारी रुट			
देखि	सम्म	समय	गाडीको प्रकार
वडा कार्यालय	देखि बसबिट्टी	१५ मि.	मोटर साइकल
	कम्रोल	३० मि.	रिक्सा
	धुरी गाँउ सम्म	१० मी.	जीप
		१० मी.	कार
		३० मी.	साइकल
पिपराही	खुरहुरिया	१० km	चार चक्का दुई चक्का(मोटर साइकल)
रुपनी बजार	३ नं वार्ड सम्म	२० m	दुई चक्का र चार चक्का

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.१.५ गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधनहरूमा मुख्य साधनका रूपमा बस, जीप तथा मोटरसाइकल रहेको देखिन्छ । उक्त क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको संख्या, बस पार्क र बस विसौनी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६.५: गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

वडा नम्बर	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण		बस पार्क स्थल	बस विसौनी स्थल
	सवारीको प्रकार	संख्या		
२	मोटरसाइकल	—	—	—
	म्याजिक	५	आफनै घरमा	
	माइक्रो	३	"	
१	मयाजिक चारजके		रुपनी बजारको प्रतीक्षालय	राजविराज जाने माइक्रो स्टेण्ड
			पुर्व जाने बस स्टेण्ड	पुर्व जाने
५	१			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तरगत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

६.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

गाउँपालिका क्षेत्रमा खाना पकाउन प्रयोग गरिने ईन्धन अनुसार घरधुरी अवस्था देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६.६: इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउन)

वडा नम्बर	खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार घरपरिवार संख्या							
	दाउरा	मट्टितेल	एलपि ग्यास	वायोग्यास	गुईठा	विद्युत	अन्य	जम्मा
१	१०५९	१	६१	१	२१	१	४	११४८
२	११०९	२	४	१	०	०	२	१११८
३	११०२	७	१५	०	०	०	०	११२४
४	५९९	०	०	०	०	०	०	५९९
५	१००२	२	२५	११	२१	३	४	१०६८
६	११३१	०	३८	०	२	०	३	११७४
जम्मा	६००२	१२	१४३	१३	४४	४	१३	६२३१

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा बत्ती बाल्ने प्रयोग गरिने ईन्धन अनुसार घरधुरी अवस्था देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६.७: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	बत्तीको प्रमुख स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मट्टितेल	वायोग्यास	सोलार	अन्य	जम्मा
१	११४३	३	०	०	२	११४८
२	१०३१	६९	०	१६	२	१११८
३	५९६	५२७	०	१	०	११२४
४	५७९	२०	०	०	०	५९९
५	१०४९	१७	०	०	२	१०६८
६	११५८	१४	०	०	२	११७४
जम्मा	५५५६	६५०	०	१७	८	६२३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.२.३ जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

तालिका ६.८: जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

६.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तरगत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

६.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा विभिन्न आधुनिक सुविधामा पहुँच अनुसार घरधुरी अवस्था देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६.९: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	उपलब्ध सुविधा अनुसार घरपरिवार संख्या										
	रेडियाँ	टेलिभिजन	टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटर साईकल	मोटर कार	रेफ्रिजरेट	बस, ट्रक	पब्लिक टोयल	जम्मा
१	२६२	६५७	११३१	१३९	३५	३०१	२५	१००	१८	२४	२६९२
२	२०	३३१	१०२७	१७	०	१५३	१२	३१	७	१३५	१७३३
३	११४	३७४	१०५८	३२	०	१८४	३	१	१३	७६	१८५५
४	२३	२१	२४७	३०	२१	१०८	१७	११	१	३१६	७९५
५	८५१	८५६	५९६	२८	६	११७	१०	३३	११	३१	२५३९
६	७२	५९१	९९१	२०	३	९७	५	२३	१	१६९	१९७२
जम्मा	१३४२	२८३०	५०५०	२६६	६५	९६०	७२	१९९	५१	७५१	११५८६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासिय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

६.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा विभिन्न प्रकारका घरको जगका आधारमा घरधुरी अवस्था देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६.१०: घरको जगको आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	बसोबार गरेको घरको जगको आधारमा परिवार संख्या					अन्य
	माटो वा ढुङ्गा	सिमेन्ट वा ढुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा	
१	३८४	४४३	१	५	३१३	२
२	३	३३५	१	०	७७७	२
३	१	२२१	१०६	१२०	६५७	१९

४	०	६६	०	०	५३२	१
५	२११	४४६	०	५	३९८	८
६	६७०	४४३	८	०	४७	६
जम्मा	१२६९	१९५४	११६	१३०	२७२४	३८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी

गाउँपालिका क्षेत्रमा विभिन्न प्रकारका घरको छानाको आधारमा घरधुरी अवस्था देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६.११: खानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी

वडा नम्बर	बसोबास गरेको घरको छाना अनुसार परिवार संख्या						
	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाको छाना भएको घर	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
१	२०५	५७६	११८	२४४	१	०	४
२	३२३	५७८	५२	१६३	०	०	२
३	२३५	६९८	१	१८९	०	०	१
४	४२८	१११	३	४१	११	३	२
५	२१०	६०५	८९	१५१	८	३	२
६	२१०	५८९	१३३	२३२	१	४	५
जम्मा	१६११	३१५७	३९६	१०२०	२१	१०	१६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

यस गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरू रहेको स्थान, प्रयोग, क्षेत्रफल, अवस्था र लाभान्वित घरधुरी जस्ता विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६.१२: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१	विद्यालय भवन	रायपुर	शिक्षा			ठिकै	
४	विद्यालय भवन	छपाके	शिक्षा	७.५०० m ²	१२० m ²	राम्रो	३५०
	स्वास्थ्य चौकी	"		७०० m ²	२० m ²	राम्रो	४००
३	दिनाराम भट्टी धर्मशाला	कटैया	पर्यटकहरूको बसाइको लागि	१ कठ	५ घुर्	राम्रो	सयौ
	कृषि बजारको लागि बनेको भवन	कटैया	हटियाको लागि	३ कठ	२ कठ	राम्रो	हजारौ
५	औद्योगिक क्षेत्रको भवन	बसविट्टी	उद्योगहरू संचालन	२० रोपनी	२.९ रोपनी	ठिकै	१५०

६.६ सरकारी भवन

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, खाद्य तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ ।

तालिका ६.१३: सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	
१	सडक विभागको	रुपनी बजार	सडक विभाग	१५ धुर	४ धुर	ठिकै
	१ नं. वडा कार्यालय	"	"	१५ धुर	१५ धुर	राम्रो
	गाउँपालिका भवन	"	गाउँपालिका	१ कठा	१ कठा	ठिकै
	स्वास्थ्य चौकी भवन	"	स्वास्थ्य चौकी	१० धुर	१० धुर	जिर्ण
	कृषि भवन	"	कृषि कार्यालय	१.५ कठा	१ कठा	ठिकै
६	रुपनी गाउँपालिका तेरहोत्ता वडा भवन	कलहुवा	वडा कार्यालय	१० कठा	पक्की	राम्रो
	स्वास्थ्य चौकी	कलहुवा	स्वास्थ्य चौकी	२ कठा	दवाल	राम्रो
५	वडा कार्यालय	बसबिट्टी	वडा कार्यालय	०-१-१०	१	ठिकै
३	वडा कार्यालय	कटैया	गा.वि.स.भवन			
	स्वास्थ्य चौकी	कटैया	स्वास्थ्य चौकी	०-२-०	१	राम्रो
	पशु कार्यालय	कटैया	पशु कार्यालय			

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

६.७ हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको संचार सुविधा सम्बन्धी अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ६.१४: हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
हुलाक	हुलाक कार्यालय रुपनी	रुपनी साविक ८
हुलाक	अतिस्टिल हुलाक	कटैया
प्रकाशित हुने पत्रपत्रिका	-	-
दूरसंचार सेवा कार्यालय	दूरसंचार कार्यालय	कटैया
दूरसंचार टावर	NTC-NCCELL	
दूरसंचार टावर	दूरसंचार टावर	हर्दिया
रेडियो स्टेशन	Ncell टावर	हर्दिया

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.८ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा शवदाहस्थलको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६.१५: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थल	ठेगाना
खाडो नदी / आफ्नो जम्मामा	वाड नं. २
खाडो नदीमा कवरगाह	खाडो नदी देखि खाडो पुल उत्तर
आफ्नो खेतवारी र खाडो खोला	बसबिट्टी(रुपनी-५)
कवरगाह	वडा नं-१ (" ५)

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ७: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेश गरिएको छ ।

७.१ वन क्षेत्रको अवस्था

तालिका ७.१: वन क्षेत्रको अवस्था

वडा नम्बर	वनको किसिम	वनको संख्या	समेटेको घरघुरी	क्षेत्रफल (हे.)	काठ (क्यू.फी)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१							
२							
३							
४							
५							
६							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण तथा जिल्ला वन कार्यालय, २०७४

७.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

तालिका ७.२: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

प्रकार	विवरण
वनस्पति	
पशुपन्छी	

स्रोत: जानकारी अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.२ वनजन्य उत्पादन विवरण

वन क्षेत्रमा काष्ठ र गैर काष्ठ उत्पादन अन्तर्गत काठ, पतिंगर, जडिबुटी र खोटो जस्ता उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ ।

७.२ जडिबुटीको विवरण

तालिका ७.३: जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
धन्नी					
सुमायो					
पाखनवेद					
चुके, अतिस, सेतो चिनी, सतुवा, भुल्ले, खिरौला, पदमचाल, वनलसुन, धुपी					

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
चुके, अतिस, सेतो चिनी, सतुवा, भुल्ले, खिरौला, पदमचाल, वनलसुन, धुपी					
चुके, अतिस, सेतो चिनी, सतुवा, भुल्ले, खिरौला, पदमचाल, वनलसुन, धुपी					
समयो					
खिरौलो					
पाखनवेद					
सुगन्धवाल, धुपी, च्याउ, देवदार तेल, सेतो चिनी					
समयो					
खिरौलो					
पोकचालो					
सतुवा					

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

७.३ चरन क्षेत्र

गाउँपालिकाका केही वडाहरूमा चरण क्षेत्रको उपलब्धता रहेको देखिन्छ जसको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका ७.४: चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरण क्षेत्रको नाम	चरण हुने स्थान	क्षेत्रफल ((व.कि.मि.))	चरण व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्काबन्दी, सामान्य)
१	खाँडोखोला	खाँडो खोला छेउ	५० बिघा	X
५	खाडो खोला		२०० बिघा	

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ। यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ।

७.४.१ विपद्को प्रभाव

मध्यपहाडी क्षेत्रको अध्ययन अनुसार यस क्षेत्रमा जलवायु उत्पन्न विपदहरूमा प्रमुख रूपमा आदी रहेका छन्। यस मध्ये खडेरीको प्रभाव सबभन्दा बढी, दोश्रो र तेश्रोमा रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७.५: विपद्को प्रभाव

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
खडेरी				
वनडँडेलो				
आगलागी				
बाढी				
हुरीवतास				
चट्याङ				
असिना				
भारी वर्षा				

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
खण्ड बर्षा				
भूक्षय				
पहिरो				
हिमपात				
रोग तथा किटाणु				

श्रोत: राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन प्रभाव प्रतिवेदन, २०१६

७.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

जोखिमयुक्त संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्नेसम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७.६: जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
२	पौवा, हरिरवा		५००	५००			
१	चौधारे टोल		१००	१००			
१	भेडी बथान		५०	५०			

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती

तालिका ७.७: विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१																
२																
३																
४																
५																
६																
जम्मा																

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७.८: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
२	वैशाख जेष्ठ	भदौ		पुस, माघ	कार्तिक	जेष्ठ	
१	फागुन चैत्र	अषाढ, साउन		पुस, माघ	भदौ	भदौ	मंसिर, पुस
३	चैत्र	भदौ		पुस	कार्तिक	अषाढ, साउन	
४	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ	साउन, भदौ		माघ, पुस	कार्तिक, चैत्र	साउन, भदौ	
५		✓					
६							

७.४.५ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

तालिका ७.९: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भुकम्प प्रतिरोधी वा मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या				जम्मा
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	भुकम्प प्रतिरोधी भएको	भुकम्प प्रतिरोधी नभएको	
१					
२					
३					
४					
५					
६					
जम्मा					

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.६ विपदको असर सम्बन्धी विवरण

विगत ३ वर्षको प्रकोपका आधारमा यस गाउँपालिकाका विपदको असर सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७.१०: विपदको असर सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी	२	१	५०,०००					१	५०००
”	१	५	१ करोड	१	१५०००			२	८ लाख
	५	३००	५००००			१००	५००००००		
बाढी डुवान	२	५००	३० लाख			५००	१० लाख		
	३					१०००	६० लाख		
”	१	१५० लाख	३५ लाख			४०	१ करोड		
४	१००	५० लाख				३० जना	८० लाख		
पहिरो									
शितलहर	३			६	२ लाख	१५०	२० लाख		
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भुकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती									
अन्य	४	२०	५ लाख						
जम्मा									

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.४.७ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

विगत तीन वर्षको तथ्यांक हेर्दा यस गाउँपालिका क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूका आधारमा हेर्दा वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७.११: विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण					
	वडा	विद्यालय	पुल पुलेसा	बाटोघाटो	कूलो नहर, खानेपानी	अन्य

	नम्बर	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान	२	३	१० लाख	१	३० लाख	२ km	१० लाख	६	२० लाख		
	१										
	४					२ km	१० लाख				
पहिरो	५					३	२००००००	१			
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षति											
अन्य											
जम्मा											

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.५ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

यस गाउँपालिकाका रहेका संरक्षित पानी मुहान, खेतबारी, भिरालो रोकथामका संरचना, गल्छी र पहिरो रहेका स्थान तथा तिनको क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ । जसमा एउतटा दह मात्र भएको पाईन्छ ।

तालिका ७.१२: संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतबारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	
कोइली दह	१	रुपनी-१	१	
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतबारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्छी र पहिरो				

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.६ जलश्रोत तथा जलाधर क्षेत्र र उपयोगको स्थिति

यस गाउँपालिका भित्र बाह्रै महिना वहने खोलाहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । घट्ट, सिंचाइ तथा खानेपानीका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको छ ।

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा गापाको संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था, सेवा सुविधा र नागरिक संगठन सम्बन्धी प्रस्तुती गरिएको छ ।

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरू रहेका छन् । गाउँपालिकामा १ प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, .. जना लेखापाल, .. नासु र ... जना कार्यालय सहयोगीहरू रहेका छन् । वडा कार्यालयहरूमा सचिव, लेखापाल र सामाजिक परिचालकहरू समेत रहेका छन् ।

८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, खाद्य तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ ।

तालिका ८.१: गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका	रुपनी-१	रुपनी-१	१	३	वाडा भरी
	वडा कार्यालय	"	"	"	"	"
	वडा कार्यालय	रुपनी गा.पा.वडा कार्यालय	पीपराही	२	४ जना	२ वार्ड भरी

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
	वडा कार्यालय	रुपनी गा.पा. वार्ड नं ४ वडा कार्यालय	छपाके	४	२ जना	४ नं वडा भित्र
		वडा कार्यालय	कटैया	३	३	कटैया
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी	रुपनी(हटिया)	(हटिया)	१	७	वाडाभरी
	स्वास्थ्य चौकी	सामने मधेपुरा स्वास्थ्य चौकी	छपाके	४	७ जना	रुपनी ४ वार्ड नं र विसनपुर गाउँपालिका थलही पर्सानी जमूनि मधेपुरा,वान्दिपुर र अण्डिपट्टी सम्म
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि	रुपनी(हटिया)	हटिया	१	४	"
४	पशु सेवा					
	(पशु सेवा केन्द्र कर्मचारी		कटैया	३	१	
५	हुलाक	रुपनी	हटिया	१	२	"
	आतिरीक हुलाक		कटैया	३	४	
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला / प्रदेश					
	इलाका	३.प्रहरी कार्यालय	रुपनी बजार	१	२५	गाउँपालिका भरी
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी	औद्योगिक क्षेत्र राजविराज	बसविट्टी	५	९	औद्योगिक क्षेत्र भित्रका सबै

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.१.२ गाउँपालिकाको आय विवरण

गाउँपालिकाको गत आर्थिक वर्षको अनुमानित र वास्तविक विवरण तथा चालु आर्थिक वर्षको अनुमानित आय विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८.२: गाउँपालिकाको आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटबजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
बहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना, पञ्जीकरण दस्तुर			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
संघीय अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण

८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका सामुदायिक संस्थाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ८.३: सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य...
१											
२		१३		१	१						
३				१			१	१			
४											
५	गहिल	३		३			९	२			
६											
जम्मा											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकामा कृषि तथा पशु व्यवसाय आयआर्जनमूलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने बचत समूहहरु रहेका छन् जस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८.४: आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला	१										
	४										
	३	४०	२०	६०	५	१०	४५	६०	१० लाख	२ लाख	कृषि र पशु
परम्परागत समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह											
बचत समूह											
अन्य											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

यस गाउँपालिकाको अन्तरगतका विभिन्न वडाहरुमा गठन गरिएका नागरिक सचेतना केन्द्र र नागरिक मञ्चहरुसम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ८.५: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
२.लफी न.स.के	१										
ना.स.केर											
प्रगतिशील ना.स.के.	५	२७	१	२८	✓				२०००		
ससिया महाराज ना.स.लि.	५	२९	१	३०	✓						
नागरिक सचेतना केन्द्र											
हर्दिया नागरीक सचेतना केन्द्र	३	५	६	११	११				१.५ लाख	१ लाख	कृषि पशु
नागरिक मंच											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.४ कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका कृषक, उद्यमी र बचत समूहहरुको समूहगत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८.६: कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
											कृषक र पशु
											कृषक र पशु
											कृषक र पशु
माँ भगवती बाली उत्पादन कृ.स.	१										
डिहबार बाबा बाली उत्पादन कृ.स.	१										
प्रगतिशील बाली उत्पादन क.ष.	१										

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
रुपनी तरकारी कृ.ष.	१										
लक्ष्मी गणेश कृ.स.	१										
भृकुटी वाली उभोगाता कृ.स.	१										
माँ कृ.स.	१										
रामजानकी कृ.स.	१										
बाघाखाल वाली उत्पादन महिला कृ.स.	१										
शिवशक्ति कृ.स.	१										
नवज्योति प्याज उत्पादन कृ.स.	१										
सलहेश बाबा महिला कृ.स.	१										
सहिद अज्जवल स्मृति कृ.स.	१										
जय मा रुपनी व.उ.कृ.स.	१										
ईसला मिया कृ.स.	१										
राधा कृष्णा महिला कृ.स.	१										
शम्भु बाबा कृ.स.	१										
साना बृहत बहु उद्देश्य कृ.ष.	१										
भृकुटी कृ.स.	२										
मदिना कृ.स.	२										
मा अन वाली उत्पादन उपभोक्ता कृ.स.	२										
डगनी माता कृ.स.	२										
खाखी बाबा कृ.स.	२										
राजाजी वाली उत्पादन कृ.स.	२										
नन्द बाबा गहुँ उत्पादन कृ.स.	२										
विनायक कृ.स.	२										
भोला बाबा कृ.स.	२										
भगवती वाली उत्पादन कृ.स.	२										
विश्वर्मा बहुउद्देश्य	२										
मा खाडो कृ.स.	२										
मा लक्ष्मी कृ.स.	२										
कमला माई कृ.स.	२										
दिनाराम भद्रि कृ.स.	३										
माँ भगवती वाली उत्पादन कृ.स.	३										
दिनाराम भद्रि वाली उत्पादन कृ.स.	३										
प्रगतिशिल वाली उत्पादन कृ.स.	३										
मा बिशहरा वाली उत्पादन कृ.स.	३										
माँ लक्ष्मी कृ.स.	३										
रामजानकी कृ.स.	५										
रामजानकी कृ.स.	५										
गहिल कृषि सहकारी संस्था	५										

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
लि.											
शिवशक्ति महिला कृ.स.	६										
माँ भगवती महिला कृ.स.	६										
अन्नपूर्ण कृ.स.	६										
खाखि बाबा कृषि कृ.स.	६										
मिलन पर्वल	६										
नव युवा उद्यमी कृषि सहकारी संस्था लि.	६										
साना किसान कृषी सहकारी संस्था लि.	६										

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सहकारी संस्था, बैंक तथा लघुवित्तीय संस्थाहरु सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८.७: बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ड.	सहकारी संस्था/सय पत्री ऋण स.स.	६	१० लाख	९ लाख	निजी स्थान । बिरेन्द्र बजार
	हरियाली कृषि सहकारी संस्था	३	५० लाख	२० लाख	कृषि र पशु
	किसम ऋण तथा वचत स. स. लि.	६	४० लाख	२० लाख	निजी स्थान। बिरेन्द्र बजार
	माँ भगवती कृषि सहकारी संस्था लि.	१			
	साई कृषि सहकारी संस्था लि.	१			
	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	१			
	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. तेरहत्ता ५	६			
	सयपत्री महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	६			
	नव युवा उद्यमी कृषि सहकारी संस्था लि.	६			
	रुपनी कृषि सहकारी	१			
	हरियाली कृषि सहकारी संस्था	३			

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न विकासमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिरहेका गैर सरकारी संस्थाहरु ... वटा रहेको पाइन्छ । गाउँपालिकामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका संस्थाहरुको कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्रकृति, वार्षिक, बजेट, जनशक्ति तथा सहयोगी विकास साभेदार निकाय सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ८.९: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभैदारको नाम

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरू

..... गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण तयारी
 पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

१.१ प्रदेश नं : १.२ जिल्लाको नाम : कोड :

तहको नाम :.....कोड :

१.४ वडा नं : १.५ वस्तीको नाम: कोड :

१.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर):..... घरको जियोकोड :
संख्या :

१.९ परिवारमलीको नाम :

लिंग (

महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

[illegible]

★ १. पहाडी ब्राम्हण/क्षेत्री/सन्तयासी/ठकुरी २. पहाडी दलित ३. पहाडी जनजाति/आदिवासी ४. तराई ब्राम्हण, क्षेत्री, राजपुत ५. तराई आदिवासी/जनजाति ६. तराई दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. तराई अन्य

★११. पूर्व प्रार्थमिक २. आधारभूत तह ३. माध्यमिक ४. स्नातक ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल वा सो भन्दा माथि ७. प्राविधिक
एसएलसी ८. साधारण लेखपढ ९. निरक्षर १०. उमेर कम

★★★स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको परिवारको सदस्यको लागि पेशा, वैवाहिक र अपाङ्गताको विवरण नलिने

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस् ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिंगी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण (१. महामारी, सर्ने रोग २. एड्स ३. नसर्ने रोग (क्यान्सर, रक्तचाप, दम, मधुमेह आदि) ४. दुर्घटना ५. अन्य)

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ? (एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. पाइपद्वारा घर कम्पाउण्डमा () २. पाइपद्वारा सार्वजनिक () ३. डिप बोररिङ ()
 ४. ट्युबवेल/हेन्डपम्प () ५. ढाकिएको इनार/कुवा () ६. मूलको पानी ()
 ७. नढाकिएको इनार/कुवा () ८. नदी खोला () ९. अन्य ()

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो? (एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. दाउरा () २. मट्टीतेल () ३. एल पि ग्यास () ४. गुइठा ()
 ५. वायोग्यास () ६. विद्युत () ७. अन्य ()

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ? (एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. विद्युत () २. मट्टीतेल () ३. वायोग्यास ()
 ४. सोलार () ५. अन्य ()

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको () २. फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल) ()
 ३. फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) () ४. साधारण ()

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ? (सुबिधा भएको मा छ उल्लेख गर्ने)

सुविधाहरु	उपलब्ध (छ, वा छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ ? १. छ () २. छैन ()

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

- २.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
 २.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
 २.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? १. छ () २. छैन ()

२.११ परिवारको सरदर वार्षिक आमदानी कति छ ? (रु.....)

२.१२ परिवारको सरदर वार्षिक खर्च कति छ ? (रु.....)

२.१३ तपाईंको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्री कति छ ? यदी छ भने तलको विवरण दिनुहोस्

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिमी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सस्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्दुक, काँक्रो				
करेला, धिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुवखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ ?

१. छ () २. छैन ()

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरूको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने):

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्शिक आम्दानी (रु.)
१	गाइगोरु/वाच्छावाच्छी								

२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	बाखा/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कुखुरा/हाँस								
७	अस्ट्रिच								
									

२.१६ तपाईको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

१. माछापालन पोखरी संख्या: पोखरीको क्षेत्रफल: हेक्टर वार्षिक उत्पादन: के.जि.

२. मौरी घर संख्या: वार्षिक मह उत्पादन: केज

३. रेशमखेती कोयो संख्या: उत्पादन: केज

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईको परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस) ।

क. ३ महिनासम्म () ख. ४ देखि ६ महिना सम्म ()

ग. ७ देखि ९ महिनासम्म () घ. ९ महिना भन्दा बढी ()

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ वर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेका छन्? १. छ २. छैन यदी छ भने सोको विवरण दिनुहोस् ।

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रीकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाईल, रेडियो घडि आदी)		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सुँगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदी)		
इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाईको घर कती वटा छ? (..... वटा)

३.२ तपाई बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस)

१. नीजि/आफ्नै () २. भाडामा () ३. संस्थागत () ४. अन्य ()

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको () २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको ()

३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको () ४. आरसिसि ढलान भएको ()

५. काठको छाना भएको () ६. माटोको छाना भएको ()

७. अन्य (उल्लेख गर्ने) ()

३.४ तपाई बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा () २. सिमेन्ट र ढुङ्गा () ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ()

४. लोड वेयरिङ्ग () ५. काठको खम्बा () ६. अन्य (खुलाउने) ()

३.५ तपाई बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ () २. छैन ()

३.६ तपाई बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ () २. छैन ()

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	नाम	परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार नाम उल्लेख गर्ने
३.	थर	परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार थर उल्लेख गर्ने
४.	लिंग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिङ्गी
५.	उमेर	पुरा गरेको उमेर वर्षमा लेख्ने (२ वर्ष भन्दा कम उमेरको बच्चाको उमेर महिना लेख्ने)
६.	जातजाती	१. पहाडी बाहुमण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी २. मधेशी बाहुमण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदिवासी ४. तराई जनजाती आदिवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
७.	धर्म	१. हिन्दु २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य
८.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभूत तह ३. माध्यमिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्या वारिधी (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
९.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
१०.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. बेरोजगार १०. अन्य
११.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. बहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
१२.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. बौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. बोलन तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टिविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के) ३. बादी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनैरा, पार्की, टमाटा) ५. साकी (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. धोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खड्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमर १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदिवासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माभी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताफ्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, बालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडवे, तिनगाउले थकाली, बाह्र गाउले, माफाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ट्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाती तथा आदिवासी	१. किसान, मेचे (वोडो) २. धानुक, भाँगड, सतार (सन्थाल)ण ३. थारू, राजवंशी, गन्नाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाहुमण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाहुमण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाहुमण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्य जाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्ध्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी /भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजबोध, कुशवाहा

ख. संस्थागत सूचना संकलन फाराम

..... गाउँ/नगरपालिका

संस्थागत तथ्याङ्क/सहभागितामूलक सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ प्रदेश नं :

१.१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.१.४ गाउँ/नगर केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
जम्मा						

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने)

रकम रु.

हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
९																	
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन																
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
९																	
जम्मा																	

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आमदानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			

२.४ आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष

पशुपालन फर्म (गाई, बडा)	वडा	फर्म रहेको	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको	रोजगारी संख्या	

२.५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र संख्या	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर संख्या	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र संख्या
	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	फर्म संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	सहकारी संख्या	सदस्य म	सदस्य पु			
१															
२															
३															
४															
५															
६															
७															
८															
९															

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१										
२										
३										
४										

५										
६										
७										
८										
९										
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक लिजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								
साना								
घरेलु								
लघु								

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफुल आदी)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)

★ व्यापार र व्यवसायको किसिम कोड: १. किराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु विक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल, ९. होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			

२.१० होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.११ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार						
खुद्रा बजार						

३.१.५ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

૩.૧.૬ વિદ્યાર્થી ઉત્તિર્ણ દર

54

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मंदरसार गुम्बा)	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.१.७ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

★ १. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. नीजि अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआईभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. नीजि क्लिनिक, १६. अन्य

५७

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
			सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या								
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेब	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित

*डिपिटी, हेपिबि, हिपवि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१							
२							

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
	जम्मा						

३.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसूती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
	जम्मा									

३.२.९ गाउँपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मृदु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा बढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जनस्थलसम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग(१.खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.२ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडक मार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

४.१ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे / टुष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	

४.३ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
२	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
३	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
४	सरकारी							
	सामुदायिक							

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
५	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
६	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
७	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
८	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
९	सरकारी							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							

नोट: जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ ।

५.२ जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटीएका वडाहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				

५.३ चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल ((व.कि.मि.))	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)

५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा

५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावर बाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१.																		
२.																		
३.																		
४.																		
५.																		
६.																		
७.																		
८.																		
९.																		
जम्मा																		

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							

५.५.४ विपदको असर विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण							
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार क्षति रकम (रु.)
आगलागी								
बाढी डुवान								
पहिरो								
शितलहर								
रोग माहामारी								
सर्पको टोकाइ								
भूकम्प								
जंगली जनावरबाट क्षती								
अन्य								
जम्मा								

५.५.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण									
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या क्षति रकम (रु.)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षति											
अन्य											
जम्मा											

५.६.१ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो			संख्या	

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

६.२ नसमुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
९											
जम्मा											

६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
परम्परागत समूह											

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
कृषक तथा उद्यमी समूह											
वचत समूह											
अन्य											

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ड.	सहकारी संस्था				

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

६.२.७ गाउँपालिका/नगरपालिका आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु. हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
वहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु. हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
संघीय अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

अनुसूची २: नगरसभा वा गाउँसभा तथा नगरकार्यपालिका वा गाउँकार्यपालिका पदाधिकारीको विवरण

अनुसूची ३: गाउँ तथा नगरपालिकाबाट वस्तुगत विवरणका लागि छानिएका कार्यदलका सदस्यहरूको विवरण

अनुसूची ४: सेवा प्रदायक सरकारी कार्यालयहरू तथा प्रमुखहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ५: गैर सरकारी संघ/संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ६: वित्तीय संघ/संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ७: गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा सिमाना सहितको नक्शा

अनुसूची ८: आपतकालीन सेवा प्रदायकसम्पर्क विवरण

अनुसूची ९: चालु आ.व.को बजेट विवरण

अनुसूची १०: सहयोगी संस्थाको संक्षिप्त विवरण

सन्दर्भ सामाग्री

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७४। काठमाण्डौ: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय,सिंहदरवार ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८,काठमाण्डौ: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2016). *Statistical Year Book 2015*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission.